



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

GRUNLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 19 JANUARI 1919.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.



JESSIE WESSEL
SOM OFELIA I "HAMLET" PÅ DRAMATISKA TEATERN. — F. FLODIN FOTO.



Vår första internering under kriget. Ett apropå lill de käcka sjö-
männens avsked från Sverige. För Idun av RAGNAR BÅGE.

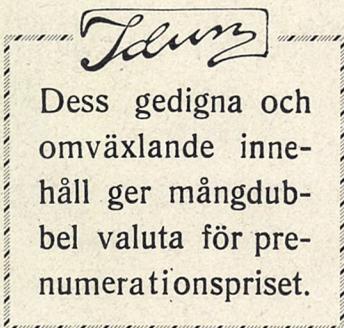
DEN REDAN AV ETT ROMANTISKT HJALTE-
skimmer omgjutna tyska minikryssaren "Alba-
tross" utkämpade som bekant en synnerligen
ärofull drabbning i juli 1915 mot en fyrdubbelt
överlägsen rysk styrka vid Ostergarn utanför
Gottlands ostkust. Striden, som utmärkte sig för
en hänryckande tapperhet från den tyska be-
sättningens sida, har redan fått skildrare och
blivit till en hjältesaga i smått, sedan "Albatross"
efter en hårdnackad skottväxling i tät gottlands-
dimma, under vilken stora delar av kryssaren och
bl. a. hela förmasten blevo sönderskjutna och
besättningen utsatts för en fruktansvärd man-
spillan, under klingande musik och med kanoner-
na talande till det sista kom jagad till döds in
till det skyddande svenska området, där den
beslutsamt sattes på grund. Många fallna kam-
rater få "albatrosserna" sakna, de döda blevo
begravnade på Gutaöns jord, de sårade erhö-
ll all vård, och de, som kommo osårade ur striden,
blevo som bekant till en början inkvarterade vid
Tofta å Gotthland, vår första internering under
kriget alltså.

Nu ha "albatrosserna" efter många växlande
öden blivit återbördade till sitt fosterland — den
30 december 1918 gled nämligen Albatross, pro-
visoriskt reparerad, ut från hamnen i Karlskrona
medtagande de käcka tyska sjömännen, vilka i
tre och ett halft års tid varit våra gäster, kvar-
lämnande många, många vänner, som de över-
allt vunnit på grund av sitt öppna och älskvärda
väsen.

Några flyktiga stämningar och intryck från det
första interneringslägret invid "ruinernas och ro-
sornas stad", då bl. a. en medarbetare i denna
tidning hade tillfälle att dagligen komma i be-
röring med "albatrosserna", meddelas här som
ett apropå till avskedet.

Interneringslägren voro förlagda dels till Tofta,
dels till Blåhäll på Gottlands västkust. De in-
rymde bostäder, baracker m. m. och voro om-
givna av stålträdsgaller, utanför vilket ingen al-
batross fick komma, såvida han ej hade per-
mission av befälet. Sådan beviljades i regel
gärna. Därför var det vanligt, att man mötte
många blåjackor på gatorna i Visby och än flera
på den lilla badorten utanför staden, den s. k.
Kneippbyn, en härlig idyll som nervspecialisten

Den bästa veckotidningen
är



Prenumerera nu!

dr. Kallenberg anlagt på en förtjusande höjd-
platå framför en storslagen utsikt utåt det öppna
havet. Hit brukade det tyska sjöfolket cykla el-
ler också marschera i samlad trupp den half-
annan mil långa vägen från interneringslägret.
Här fanns fullt upp med förströelser, bad, mu-
sik, utflykter, dans o. s. v.. Och albatrosserna
voro mycket sällskapliga och trevliga människor,
som tyckte om att träffa svenskar, särskilt ung-
dom, och få prata bort några stunder. Man kan
nog fatta vilken behövlig omväxling dessa åt
sällskapsliv ägnade permissionstimmar skulle ut-
göra mot det enahanda och själsdödande livet
i interneringslägret.

I allmänhet talade de svenska i stor utsträck-
ning, många voro redan då (sommaren 1916) goda
svensktalare, men annars fick det gå bra att
prata med gottlänningarna på det lättfattliga
teckenspråket. En stående sysselsättning i lägret
var inpluggandet av svenska ord och fraser.
Många läste formliga läxor. Flitigare lärjungar
än de flesta tyskarna här inför det svenska mo-
dersmålet får man leta efter. Och det är klart
att goda resultat skulle visa sig. Det var sär-
skilt några stycken underbefäl, vilka — enligt
vad de anförtrorde oss — slagit sig ihop till
en liten "språkklubb", och där kom sannerligen
den mångomtalade tyska energien till full rätt.
De gingo så långt, att de vid sällskap med sven-
skar, som ville vara artiga och hålla samtalet
på deras eget modersmål, utbådo sig som en
ynnest, att sällskapet ville tala svenska, om
det nu var på grund av sällskapets möjligen li-
tet virriga tyska eller därför att de själva skulle
få ökade tillfällen till övning i svenska, må läm-
nas osvuret.

Brev — och i synnerhet vykortsskrivning var
en annan sysselsättning i lägren. En "vy", som
gick som smör gör nu, föreställde krigsfarty-
get "S. M. S. Albatross" med besättningen i pa-
rad. Med detta kort led säkerligen internerings-
lägrets kortförråd en stor åderlätning. Och ty-
skarna voro i sanning frikostiga kortutdelare.
Var och en, som insände sin adress till en "alba-
tross" och så där i all blygsamhet lät påskina,
att avsändaren hade ett visst intresse för en vy,
blev huggad med en sådan och en stiligare
namnteckning på köpet. Korten befordrades
portofritt av svenska postverket, så snart de
hade fått interneringslägrets stämpel på sig. "Al-



Interneringslägret i Tofta.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—
Halft år » 7:25
Kvartal » 3:75
4:de kvartalet » 4:50

Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 18:—
Halft år » 9:25
Kvartal » 4:75
Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre efter text. Utländska annonser:
45 öre å textsida. å textsida, 20 % förh.
20 % förhöjning för å särsk. begärd plats.
särskildt begärd plats. å textsida, 20 % förh.



Två "albatrosser". Den till höger bär järnkorset.

batrosserna" voro hurtiga och gladlynta män, som överallt skaffade sig goda vänner, och som en följd härav var korrespondensen synnerligen livlig.

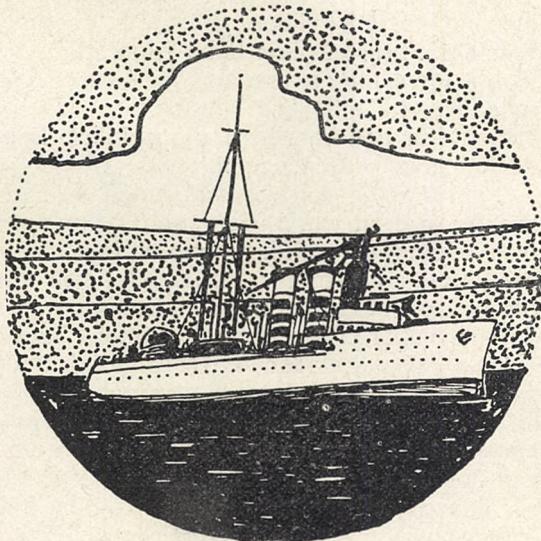
Vid ett par tillfällen anordnades på badorten av dess överläkare en enkel festlighet för samtliga internerade tyskar. Då gick det festligt och högtidligt till. Såväl officerare som menige kommo inmarscherande från stationen i full parad, blå sjömansuniform med vita ränder på kragar och ärmuppslag och silvervita dubbla knapprader på bröst och ärmar. Mössan, på vars band stod att läsa ett kraftigt "S. M. S. Albatross", liknade den svenska modellen, men banden voro mycket längre. Vid sådana tillfällen musicerades, hölls tal, hurrades, och vanligen avslutades det hela med en liten animerad bal, där de tyska blåjackorna både i egenskap av gäster och genom sina vinnande egenskaper i övrigt funno många vänner. Och när festen blåsts av och såvida permissionsiden så tillät, tog många resliga "albatross" sin lilla "visbyros" för sig och följde henne genom de gamla gatorna i Visby, låtande sommarkvällens stämning inom ringmuren och alla de medeltida minnena bättre tala än ett rådblåkadt svenskt-tyskt tungomål.

Men "albatrosserna" hade icke endast nöjen utan också plikter. Inom lägre arbetades på sitt sätt, och många uppdrag utom detta krävde också sina män och sin tid. En ganska krävande uppgift, som handhades av förtroendemän, var att transportera och ledsaga kamrater, som skulle in till läkaren. Att många i den bekanta striden med ryssarna erhållit skador är klart, och de flesta hade vid den tiden hunnit läkas rätt bra, men de funnos, som fått allvarligare skador. Så exempelvis var en "albatross", daglig gäst hos läkaren, han hade nämligen av den ohyggliga nervspänningen ådragit sig bl. a. en förlamning i ena armen, dessutom råkade han i egendomliga vanmaktsanfall, så snart han hörde en viss tysk marsch spelas. Läkaren förklarade det helt flyktigt så, att reminiscenser från den dödande drabbningen vid vilket tillfälle många blåjackor fingo banesår, då väcktes hos honom, som i svårt sårat tillstånd skvalpade omkring i vattnet, kämpande för livet i flera timmar, innan han räddades. Dessa minnen marterade hela hans sjäsliv, vilket fått en

svår knäck, och gjorde att nervbatterierna s. a. s. klickade. Liknande företeelser spårades i vissa symptom även hos andra, fastän icke i så utpräglad grad. Emellertid blev hans och andras tillstånd mycket förbättrat vid badorten.

Flera av tyskarna büro järnkorset. Ibland, då minnena stodo för dem särskilt tydliga, brukade de tala om ett och annat från sitt liv ombord. Då brukade i de allra flesta fall talet av sig självt flyta över i berättelser om deras hembygd och små förtroliga meddelanden om deras kära där hemma. I sådana stunder förstod man den dödande hemlöshetskänsla, som måste bemäktiga sig dem, fjärran som de voro från allt vad hembygd heter, och i blomman av sin kraftiga ålder dömda till overksamhet i en lång tid framåt, då ännu ovissst att veta huru länge. Denna förfärliga ovisshet och evigt enahanda förhållanden torde nog hos mer än en man, vilken som de pressats in i ett så i grunden olidligt tillstånd, kunna framkalla tanken på rymningar. Sådana ha ju även förekommit.

Nu är som nämnt interneringslägrets saga all, men hägkomsten av de käcka och kamratliga "albatrosserna" lever kvar i den gamla gatastaden, där de silvergrå ruinerna fått ännu ett minne, att lägga till de andra i sin sekelgamla tysta skattkammare.



Minkryssaren Albatross sönderskjuten på grundet vid Östergårn.

Tjänsteanden i Berlin.

Av HARALD WAGNER.

KRIGET ÄR SLUT, DE SISTA SKOTTEN ha förtonat och de mörka vinternätterna flamma icke mera av flygarsignalernas protuberanser. Då kan det vara tid att för en gångs skull göra en krigskorrespondans från hemmafrenten. Kampen vid hemmafrenten är mindre gloriös än den därute, men den fordrar också sin uthållighet, den har sina segrar och den har sina nederlag. Det är den eviga guerillafejden med pigan, jag tänker på, och för mig har den ändat med en débacle. Slagen på alla punkter av min sachsiska husjungfru, vars landsmän ha rykte för feighet i det riktiga kriget, har jag vikit marken, gett mig på nåd och onåd och skymfligt måst lämna mitt hem, medan hon triumferande, med ett segerstil i sitt rödlätta och gödda anlete dragit vidare för ny victoria på andra slagfält.

Utomlands har jag lärt mig att se i ett ljusst skimmer mitt avlånga fädernesland och enda land, där det förekommer, att man vägrar ta emot drickspengar, något som främlingen ofelbart tar som ett utslag av en fantastisk

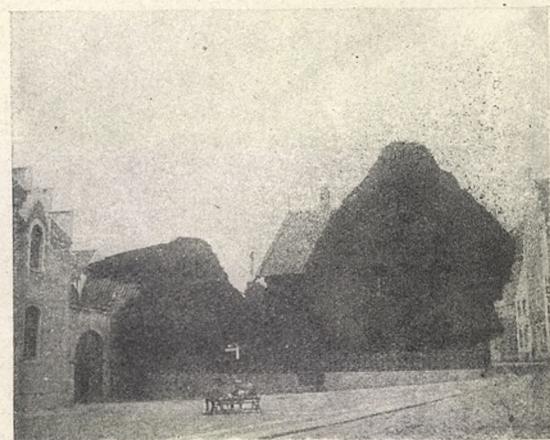
och ofattbar dumhet, och jag tänker med rörelse på de älskvärda, villiga och hyggliga kvinnor från landet, som här för en ringa ersättning utföra en husassistents kall. Deras motsvarighet i Tyskland är något sär eget. Jag vill inte påstå, att de egentligen mena något illa mot sina arbetsgivare. De gå endast ut från den för dem fullt självklara principen, att de skola bedragas. Motsatsen faller dem helt enkelt inte in. Om någon sade dem, att de inte skulle få tillägna sig smärre transportabla pretiosa, som icke äro inlåsta, skulle de betrakta honom med ett illistigt och oförstående sinne. Allt som icke är fastgjort eller under lås och bom tillhör den som kan lägga fingrarna på det. Och de skulle snarast betrakta det som ett utslag av slarv och förbiseende, om man inte stoppade det på sig. Det vore en dumhet, ty varför skall man egentligen vara en fiende till sig själv?

Man kan egentligen icke påstå, att en berlinsk piga blir förbittrad, om hon blir ertappad med att tillägna sig ett par silkesstrumpor eller ett kilo smör, åtkommet i den olagliga men välsignelsebringande smyghandeln. (Parentes: i Tyskland har jag aldrig hört någon göra som här i Sverige, där man förbannar smyghandeln. Det är bara pressen, som en eller annan gång yttrar sig vemodigt och resignerat. Den enskilde gläder sig åt smyghandeln och gynnar den). Ertappad sätter tjänsteanden i Berlin endast upp ett roat småleende. Hon fordrar visst icke att man skall låta henne göra som hon vill. Hon förmenar icke husmodern att hålla på sitt. Orimlig är hon inte. Och hon tar alls inte illa upp om hon får en skopa ovet. Tvärtom. Snarare finner hon det naturligt och skulle sakna det, om det uteblev.

Ty hon älskar som en god kämpe striden, kampen för dess egen skull, och hatar den frista intresselösa och jämna friden, som icke bereder kvinnorna någon eggelse. Det är det festliga grälet, som ger eko i kastrullerna, det är tillvitelserna, tårarna som ge lust och fröjd åt det hela.

Det är för övrigt sammalunda med deras husmödrar. Utan en skärmytsling om dagen skulle en tysk husmoder gå till sängs med samma ofrid i själen, som Cicero kände på en dag som förlupit utan en rad på papyrusbladet. Det finns många sätt att stimulera sig i livet, och detta är ett. För övrigt är det få ting som för en man innebära en mera uppsluppen syn än två upprörda kvinnor som båda snyftande och ursinniga gråla med varandra. Men det är en annan historia...

Det påstås, att den berlinska pigan i allmänhet har tre fästmän, en för vardera av de tre huvudvapnen: armén, marinen och



Burmeisterska huset i Wisby.

Iduns Kokbok

Av
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

8:de upplagan nu utkommen.
Pris kr. 7:— inbunden.

Konstflifen

Förening för hemslöjd och Konsthandtverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

Lyckan. Novell av Erik Juel.

luffförsvaret. Men det är förtal. Hon har sällan mera än två schatz'ar, som det heter på tyska. Ordet är inte så vackert, men själva fästmannen är en relativt oskyldig förströelse. Dessutom gör det ett utomordentligt behagligt intryck, när den på orätt ställe ertappade fästmannen gör ställning och slår klackarna samman, så det sjunger i parkettgolvet. Det är då kutym att ge honom en dusör, men hans anspråk äro blygsamma. För övrigt brukar han då erbjuda smör till ockrarpriser och kommer också någon gång med det...

I början försökte jag att besticka min berlinska piga från Sachsen med vänlighet. Det förakt, hon då visade mig, gränsar till det otroliga och kom mig att allvarligt tvivla på mina möjligheter att klara mig i denna vanskliga värld. Hon sade det inte direkt, men hon betraktade mig med en medlidsam förvåning, som inte kunde fatta att det existerade något så fantastiskt dumt. Naturligtvis gladde hon sig åt det och bar så småningom bort större delen av de fattiga värdeföremål som slumpen då och då spelar i händerna på en resande tidningsman, som dessutom icke överskattar föremålet som sådant. Hon tog alla ävenledes mödosamt hamstrade matvaror och sålde dem, sedan hon först uppåtit så mycket hon kunde, och iakttog med ett roat leende, hur jag och de mina föllo av och förbannade hungersnöden. Hon tog våra kläder och våra lösören. I början trodde jag, att jag tappat en del av det saknade, men insåg till sist, att man i varje fall icke kan tappa en väst, som man har på sig. Allt möjligt annat kan tappas, men inte en väst. Jag sade det till min piga. Hon betraktade mig med en nyans av aktning och återlämnade västen. Hon behövde den icke, ty den var för liten för båda fästmännen eller också äcklade mönstret dem. Hon hade tagit den mera för principens skull.

Utgående från den filosofiska maximen att jordiska ägodelar i varje fall endast besitta ett relativt värde, att de i längden bereda en endast ringa vällust kunde jag emellertid icke förmå mig att skälla ut henne på det sätt, som hon väntade. Denna besvikelse kunde hon aldrig förlåta mig och det kunde aldrig bli något gott förhållande emellan oss. Hon skapade slutligen ett slags Strindbergsotrevnad omkring sig, och jag ämnar flytta till ett pensionat.

En gång hotade jag henne med att avskeda henne och söka en annan.

Då satte hon händerna i sidan och ytrade för en gångs skull en sanning:

— De är likadana allihop.

Nu dånar brasan i min spis . . .

NU DÅNAR BRASAN I MIN SPIS,
och ute är tomt och dött och öde.
Ur kvällens svepande dimmor och dis
hör jag röster från längesen döde.

Jag låser min dörr och drar ner min gardin
— på hällen spinner den svarta katten —
och bräddar mitt glas med glömskans vin
och gläds åt ljuset, som lyser i natten.

Så vill jag dricka och värmas och drömma
om ännu en vår, som skall spira ur gruset
och hoppas och dikta och fro och — glömma,
medan skuggorna famla i kvällen kring huset.

OVE EKELUND.

I KVARTERET OMKRING STETTINER-
bangården i Berlin Norden var fru Meinke
född och uppvuxen.

Där var hon konfirmerad och efter denna
högtidliga akt, som ställde henne i de vux-
nas led, hade hon strax kommit i butik. Och
fastän hon, efterhand som tiden gick, väx-
lade plats, så stannade hon fortfarande kvar
inom samma del av kejsarstaden, där hon
kände att hon liksom hörde hemma.

Visserligen hade det rätt ofta hänt att hon
lätit sig fresta en fridag till utflykter i andra
delar av Berlin. Hon hade druckit kaffe i
Tiergarten, på kejsarens födelsedag hade
hon hört på musiken på slottsplatsen, hon
hade promenerat på Unter den Linden och
Friedrichsstrasse — ja, varit i Grünewald,
dansat under dess högstammiga furuträd
och upplevat små äventyr därute, och se-
dan, när alla sovo i de praktfulla villorna
innanför parkernas hägn, vandrat hemåt i
den klara kyliga morgonluften hela den
långa vägen — Königsallé, Kurfürstendamm
och vidare arm i arm med en Mercurietjä-
nare från Berlin Centrum eller Berlin W.
Men vid Friedrichsstrasse, där hon mötte
omnibussen, på vilken det stod "Stettiner
Bahnhof": brukade hon alltid säga adjö eller
vi ses igen, hoppa upp på omnibussen och
rulla hem till sitt kära Norden.

Först när hon kom till stationsplatsen kände
hon sig belåten och trygg.

Härute kände hon varenda gata, vartenda
hus, ja nästan varje dörr och varje skylt
över butikerna — allting hade en helt annan
prägel än i det övriga Berlin. Det var som
om hon på sina utflykter kunde känna igen
de människor, vilka, som hon själv, hörde
hemma i denna stadsdel. Deras kläder hade
sitt särskilda snitt, deras hattar och skor —
ja, det var som om hon kände igen alltsam-
mans och kunde peka ut var, på vilken gata
och hos vem det och det var köpt.

Till och med maten, ja, den hade en helt
annan smak i Norden än i Westen. Frank-
furter med surkål hos Aschinger vid station-
en smakade annorlunda än samma rätt ser-
verad hos samma firma vid Potsdamer-
strasse. Annorlunda och bättre — det var
alldeles säkert, och det var också det som
från början hade fört henne och Meinke när-
mare varandra.

Meinke hade hon träffat en vårnatt när
dansen gick mellan de glesa stammarna vid
Waldparks restaurang i Grünewald.

Det blev natt och det blev morgon — sön-
dagsmorgon — innan hon och Robert Meinke
tillsammans begåvo sig av in till staden.
På Johanneplatz stodo de stora träden med
ljusa blad på sina långa hängande grenar.
Därunder måste de vila.

De voro icke ensamma. Par vid par sultto
på de vita bänkarna. Det togs och gavs,
lovades och besvors, suckades och skrattades
denna ljusa söndagsmorgon. Vid Bismarcksplatz
stod rikskanslern i brons
med vårens blommor växande och bundna i
kransar vid sin fot. Där voro också vita
bänkar — där sultto också två och två.

Robert Meinke talade så vackert om blom-
mor och Bismarck, om fågelsång och gröna
träd, att hon tyckte, att där var nästan lika
gott att vara som ute i Norden omkring
Stettinerbangården, men det sade hon inte
— hon ville inte avbryta Meinke, som ta-
lade så vackert och poetiskt och föreföll
henne så bildad och berest. Han hade va-

rit i Hamburg och i Hannover, ja, ända ner
i Westfalen och hade så mycket att berätta.

Så reste de sig och följdes åt vidare över
bron neråt Kurfürstendamm och långt in ge-
nom Potsdamerstrasse. Ända nere vid
platsen stod dörren till Aschinger öppen.
Det lockade dem in.

Meinke hade fått apit av promenaden
och hon sade inte heller nej till en frank-
furter med surkål och en seidel. Men när
de som bäst sultto och läto sig det väl sma-
ka, utbröt Meinke:

— Nej, så gott som vid Stettinerbangår-
den får man ändå ingen annanstans frank-
furter med surkål!

Då hände det något inom henne, som hon
aldrig har kunnat beskriva. Hon har alltid
kallat det "något heligt". Hon fick tåras i
ögonen och så kysste hon Meinke och kal-
lade honom Robert, för första gången kalla-
de hon honom Robert.

När de gingo vidare och kommo till Fried-
richsstrasse, tog hon inte omnibussen — hon
hade så mycket att tala med Meinke om —
å, så mycket!

Tänk, att han också var född i Norden!
Att hon inte strax hade sett och känt det.
Men det kom sig väl av, att han hade varit
så vida omkring och först nyligen hade kom-
mit tillbaka till det kära gamla Berlin Nor-
den!

Hos Aschinger vid Stettinerbangården gingo
de in. Det blev en högtidsstund, som hon
kom ihåg varje gång hon gick där förbi.

Meinke bjöd på frankfurter med surkål,
först en portion till var. När den var slut
bjöd han på en till — och innan de voro
uppätna och flera seidlar urdruckna, hade
hon och Meinke givit varandra löfte om evig
trohet och kärlek för livet. Kort sagt — de
blevo förlovade, och eftersom guldsmeden
hade öppet på söndagsmorgonen från åtta
till tio, beseglades föreningen strax med slä-
ta brännförgyllda ringar.

Detta var på våren 1914.

Tre månader senare kände hon anledning
att låta Meinke föra sig till altaret och till
ett eget hem på en av gatorna i kvarteret
omkring stationen.

Tidigt varje morgon gick Meinke till sitt
arbete på den mekaniska fabriken, varje
middag kom han hem och fann maten färdig
och väl tillagad, serverad på vit duk
över det mörkbetsade bordet, som tillsam-
man med stolar, skåp, soffa, sängar och allt
som hör till ett hem för nygifva, skaffats på
avbetalning med avdrag varje vecka. Efter-
hand som tiden gick och avbetalningen nal-
kades sitt slut, togo möblerna och hela bo-
haget större plats vid sidan av Meinke i
fru Meinkes hjärta — så mycket plats, som
det kunde bli över, nu, när också en blivan-
de liten Meinke gjorde sig mer och mer gäl-
lande.

Ja, hon kom verkligen att hålla av sina
möbler och hela sitt lilla hem på den långa,
långa sidogatan, där husen stodo som efter
en linjal, och det ena huset liknade det andra,
så att det skulle varit svårt att hitta i vil-
ket man bodde, om inte husnumret hade
varit.

Fru Meinke älskade just den ordning och
enformighet i allting, som härskade i denna
stadsdel. Den ena gatan ändlöst rak som
den andra, det ena huset högt och grått som
det nästa, alla fönster lika stora och gar-
dinerna innanför dem nästan lika i mönstret

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvätt-
ning eller Färgning, Gardiner, Möbelyger, Kud-
dar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos
A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker :- LUND.



Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

och lika upphängda. Den konstgjorda palmen på det höga stället mitt för fönstret i salongen — rad upp och rad ned hela den långa gatan igenom. Alla kommo och gingo liksom på klockslaget dag efter dag, det var så skönt lugnande att veta, att allt gick som på kommando — man behövde inte tänka själv, bara vara den lilla maskindelen, som utförde sin del av arbetet i det stora maskineriet, vilket sattes i gång från ovan.

Ja, se allt detta var ju egentligen Meinke tankar, som han utvecklade för henne när han om kvällen kom hem eller om söndagen gick en tur med henne arm i arm omkring i kvarteret. Och fru Meinke tänkte hans tankar omigen, när hon gick där hemma — tänkte på den lille Meinke, som hon hoppades skulle komma och på att han också han en gång skulle bli en sådan där nyttig liten maskindel i det stora maskineriet, som sattes i gång från ovan — och med detta "från ovan" visste hon ju att Meinke menade kejsaren, om han än inte sade det, ty man skall inte onödigtvis missbruka härskares namn.

Hon hade ju också talat med Meinke om att gossen skulle kallas Friedrich Wilhelm — såvida det blev en gosse — och Meinke hade givit sitt bifall och upprepat: — Friedrich Wilhelm Meinke — jo, jo, det klingar!

Det hade varit så mycket arbete den sommaren på den mekaniska fabriken. Meinke hade haft överarbete långa tider och förtjänat betydligt extra, och den lördagen, när överskottet utbetalades tog han tidigt ledigt, och så gick han och fru Meinke bort och betalade slutsumman på möblerna och inköpte samtidigt kontant den lilla sängen, som fram mot julen skulle mottaga Friedrich Wilhelm.

Sängen hade fru Meinke länge gått och sett på, och fastän det var god tid att skaffa säng till lille Friedrich Wilhelm, så köptes den denna glädjedag när hemmet blev deras egendom helt och hållet — både bord, stolar, sängar, den konstgjorda palmen på blomsterstället och allt det andra, som hör till ett riktigt berlinerhem i Norden och kan fås på rimliga avbetalningsvillkor i ett av kvarterets möbelmagasin.

Och dagen till ära skulle festmåltiden intagas — hos Aschinger vid Stettinerbangården.

Fru Meinke var inte riktigt säker på, att Friedrich Wilhelm kunde tåla frankfurter med surkål. Hon märkte, när hon bara tänkte på frankfurter med surkål att lilla Friedrich Wilhelm säkert skulle protestera — men hon nändes inte säga nej när Robert med strålände ögon föreslog denna extravagans.

Hon satt redan bänkad framför det lilla bordet, och Meinke stod redan med frankfurterna med surkål — en portion i var hand — när klockorna började klämta.

Tungt och dovt kom det ända bort ifrån domkyrkan, så svarade Hedvigskyrkan och Mikael, och så hördes hennes egen kyrkas klockor med sina kända toner — bing-bång-bing-bång — kallande — klämtande — kallande —

Liksom genom ett trollslag vände sig alla mot dörren.

Oltapparna satte ner glaset halvfyllda, kyporna ställde ifrån sig tallrikarna, gästerna ilade ut på gatan.

— Mobilisering! Krigsförklaring! — ropades därute.

Fru Meinke såg Meinke sätta ett fat med frankfurter och surkål på ett ställe — det andra på ett annat ställe, såg honom försvinna ut genom dörren. Hon ville resa sig upp och följa efter honom, men lille Friedrich Wilhelm hindrade henne — hon märkte tyd-

TRE DIKTER

av LISA EUREN-BJÖRKBOM.

I.

OCH DJUPT MITT HUVUD JAG BÖJDE...

Det finnes en gammal sägen,
när en fågel mot rutan slår,
från en död, som i livet dig älskat
en vingsnabb hälsning du får...

*

En kväll när i skymningens dunkel
svann hän min solljusa dag,
jag hörde mot fönsterbågen
ett vingpars darrande slag.....

*

Och djupt mitt huvud jag böjde
med ångerns tagg i mitt bröst — —
Jag glömt dig, o käre, jag glömt dig
för en annans snärjande röst!

II.

KÄRE, ALLT JAG VILL GE DIG...

Vad har jag väl då att ge dig,
dig, som försent jag mött,
två ögon, som gråtit sig blinda,
en mun, som ljugit sig trött,

en panna, fåråd av tankar,
som aldrig borde ha tänkts....
Käre, allt jag vill ge dig
åt hundrade andra skänkt!

III.

ROSENHACKEN.

Det växer av nattsvarta rosor
en häck kring min ensliga gård,
förtal och giftiga lögnar
ha' gett den dess svarta bård...

*

Och när rosorna bort jag vill rycka
förtvivlad och ängslig till mods,
då finner jag tusende taggar,
som såra mig grymt till blods.

*

O, du som jag ömmast älskat,
när min levnads saga är slut,
giv mig rosor, men röda, röda,
och ej svarta som alltid förut!

ligt hans hjärta slå, slå häftigt och oregelbundet — eller, var det hennes eget hjärta, som plötsligt arbetade så hastigt, som kastade ut möblerna efter varandra huller om buller för att ge platsen helt och hållet åt Meinke, nu när kriget ville sluka honom och ta honom ifrån henne.

Hon reste sig men måste sätta sig igen, först efter en lång stund nådde hon fram till dörren. Klockorna klämtade, de slog som hammarslag mot hennes öron. På gatan ilade människor förbi, de stötte till henne, puffade henne, vätte nästan omkull henne. Alla ilade inåt, in till Centrum.

— Till Unter den Linden! Till slottet! Kejsaren vill tala! —

Hurra- och jubelrop ljödo mellan klockornas klämtande.

Snart blev det så stilla omkring Stettinerbangården. Det blev så folktomt i Norden. Fru Meinke smög sig hem, så gott hennes skälvande ben och hamrande hjärta tillåto. Hon försökte att trösta och lugna lille Friedrich Wilhelm. — Det drar förbi, det drar förbi, tröstade hon. Ingen förs kämpa mot det stora fosterlandet — för det är berett. Detta var återigen Meinke ord, som han hade sagt under sista tiden, när talet föll på jämvikten i Europa.

Men lille Friedrich Wilhelm lät inte lugna sig. Han höll henne vaken och uppe ur sängen hela långa sommarnatten, då det var så stilla på den folktomma gatan. Hon satt och räknade fönstren i husen mitt emot och sedan så långt upp och ner åt gatan som hon kunde se. Mekaniskt räknade hon dem om och om igen och glömde varje gång antalet.

Mitt i detta räknande avbröts hon av Meinke. Morgonljuset låg redan över hus-taken. Han fick knappt tid till en kyss, ett farväl och att taga sina papper — han skulle möta på kasernen.

Hon frågade honom om något — hon vet inte själv mera om vad. Han svarade: — Jag skriver till dig från Paris. —

Länge funderade hon på vad han menade. — Först flera dagar senare fick hon höra att det sades — om en månad skola vi vara i Paris. — Hon tyckte sig märka att Friedrich Wilhelm liksom hoppade av glädje.

Ja, det var ändå en stolt tanke att veta att man var tysk! — —

Fru Meinke gick och väntade, väntade på brevet från Paris.

Hon hade väntat en månad — inte ett ord hade hon hört från Meinke. När hon på morgonen tog in tygpåsen som bagaren hade fyllt och hängt på hennes dörr, tog hon samtidigt morgontidningen. Hon måste sätta sig medan hon läste — det blev svårare och svårare för henne att stå. Spalt upp och spalt ned läste hon men ingenstans fann hon ett ord, som kunde tyda på att Meinke hade nått fram till Paris. Det var som om Meinke alldeles var försvunnen.

Hon gjorde sig verkligen inga bekymmer om att det kunde hända Meinke något illa. En preussisk soldat, det visste hon, stormade ju bara framåt och slog ner var och en som försökte sätta sig till motvärn. Men efterhand som tiden gick, såg hon runt omkring i kvarteret gråtande unga och äldre kvinnor, och när hon var ute för att handla eller när hon träffade bekanta, hörde hon ofta talas om, att den eller den var fallen — men om det stod det ingenting i tidningen. Den talade bara om seger och framgång i öster och väster — tills hon fick öga på meddelanden om misshandel och grymheter som de oskyldiga tyska soldaterna hade blivit utsatta för under utföret av sin heligaste plikt, kampen för kejsarens och Tysklands sak.

När hon läst detta grep oron henne.

Föll hon i sömn om natten vaknade hon snart badande i svett efter ångestfulla drömmar, där hon såg Meinke blodig, sårad, lem-läst på det hemskaste sätt. Det plågade henne att vara ensam. Skräcken kom ibland plötsligt över henne, grep henne som en fast hand om strupen, så att hon måste skrika högt för att få luft. Då kastade hon skyndsamt kläderna på sig, ilade, nästan sprang utför trapporna utan att bry sig det minsta om Friedrich Wilhelm. När hon kom ner på bangårdsplatsen hörde hon tidningsförsäljarna ropa högt om nya segrar — om tyskarnas framstormande och fiendens flykt. Hon hörde städer nämnas som erövrats, vil-

ka hon inte kom ihåg att hon någonsin hört nämnas i skolan. Svindlande tal ropades ut — det var antalet fångar som tyskarna hade tagit — seger och seger och kejsarord! Hindenburg och Ludendorff och sådana vitt främmande namn bildade en ogenomtränglig mur, varigenom hon aldrig nådde fram till det som intresserade henne — om Meinke snart hade hunnit fram till Paris.

Köpte hon tidningarna gävo de henne intet svar, frågade hon sig för, blev hon inte heller klokare — inga visste annat än att det blivit sagt att Paris skulle nås, och då komme Paris också att nås. Och med detta måste fru Meinke nöja sig, lita på härledningen och vår Herre.

När hon besökte sina väninnor för att höra deras mening, låste de dörrarna två slag om sig och viskade tyst om att de heller inte hade hört något från sina män, fästmän eller bröder, men att den och den och den bland deras bekanta var sårad eller fallen — var visste ingen. Underrättelsen hade kommit: Fallit för fosterlandet. Var eller när stod icke nämnt.

Och så gick fru Meinke i rädsla för att posten skulle medföra ett sådant brev till henne. Hon, som förr hade längtat så mycket efter det kvinnliga postbudet. Morgon, middag och kväll månader igenom hade hon spanat efter det — efter brevet från Meinke i Paris. Nu däremot klappade hennes hjärta ångestfullt redan långt innan tiden för postgången, och lille Friedrich Wilhelm delade hennes ångslan, det märkte hon tydligt, han led med henne av dessa rysliga väntefider. Hon försökte att lugna sig och småpratade för honom, men när sedan stunden närmade sig, då hon kunde vänta postbesök, blev Friedrich Wilhelm lika orolig igen och hon själv då inte mindre.

Vinterkölden och snön bredde sig ut över Berlin Norden.

Fru Meinke lämnade aldrig kvarteret och sällan bostaden. Hon väntade på brevet från Paris, eller tänk, möjligen ett telegram — budskapet som Meinke hade utlovat, det sista han hade sagt när han den lördagskvällen, den första augustidagen, sprang ut för trapporna.

Och jultiden närmade sig, den första krigsjulen.

Hon gjorde inga festförberedelser. Ett ögonblick tänkte hon på att Meinke möjligtvis kunde överraska henne och plötsligt stå där i dörren, men uppgav strax detta hopp — hon skulle ju först få brevet från Paris.

Men lille Friedrich Wilhelm nådes ej att låta sin moder vara ensam den heliga julaftonen. Redan på förmiddagen gjorde han tydliga anmälningar om sin ankomst. När kyrkklockorna ringde in helgen, utstötte lille Friedrich Wilhelm sitt första späda skrik.

Undrande sträckte fru Meinke sina trötta armar ut efter honom.

— Frun har skänkt kejsaren en son, — sade den henne alldeles obekanta barnmorskan — och vad den pojken liknar sin far — fillade hon av gammal vana.

Men det sista undgick fru Meinke.

Hon var alltför upptagen av att gömma Friedrich Wilhelm vid sitt bröst. Hon tänkte bara på att beskydda och värna honom mot den kalla världen, så liten, blå och förfrusen som han var.

Sedan hörde och såg hon ingenting — för första gången på lång, lång tid föll hon i ro.

Det var det underliga med Friedrich Wilhelm att han upptog så gott som hela platsen i fru Meinkes hjärta. Han sköt nästan helt och hållet ut Meinke därifrån, och ändå var Friedrich Wilhelm så ynkligt liten. Hur liten såg hon bäst när hon sammanlik-



Carin Västberg.

Ny ledamot av Iduns Kvinnliga Akademi.

FROKEN CARIN VÄSTBERG HAR AV IDUNS Kvinnliga Akademi vid dess senaste ordinarie sammanträde utsetts till ledamot efter fröken Lilli Zickerman, som på grund av flyttning från staden utträtt ur akademien.

Fröken Västberg som ägnat sin verksamhet åt konst och hemslöjdsarbete kommer att i Iduns Kvinnliga Akademi representera hemslöjdsintresset. Efter att ha genomgått Tekniska skolan i Stockholm och idkat konststudier utomlands blev hon år 1904 föreningens Handarbetets Vänners konstnärliga ledare. Alltsedan 1910 har hon varit föreningens verkställande chef. Hennes konstnärliga begåvning och organisatoriska förmåga har gjort att hon placerades som styrelsemedlem i kommittén för Chicagoutställningen samt för internationella hemslöjdsutställningen i Berlin; 1908—09 var hon medlem av Stockholms, Svenska Slöjdföreningens och Årsta kommittéer för Baltiska utställningen 1914.

Det är också med synnerligen stor glädje Idun hälsar denna nya medlem av den kvinnliga akademien välkommen.

nade honom med de andra döpelsebarnen i kyrkan.

Men prästen framhävde henne, ty Friedrich Wilhelm var ju ett gossebarn, och han förmanade henne att sätta många gossebarn i världen till gagn för kejsaren och fosterlandet.

Och det var lätt nog för honom att säga, liksom om det var så lättvindigt att sätta barn i världen och isynnerhet nu, när hon inte en gång fick så mycket som ett brev eller bud från Meinke.

Ibland var fru Meinke inte långt från att förargas på sin man. Hennes forna oro eller ångest hade gått över. Postbudet kom och gick på trapporna utan att det intresserade henne vidare — det enda som kunde oroa henne var Friedrich Wilhelm.

Blek var han om näsan, den lille, växte gjorde han föga, han vägrade fortfarande för litet för sin ålder. När han låg stilla om nätterna lyssnade hon på hans späda anddrag och brukade ibland plötsligt väcka honom bara för att höra honom skrika som tecken på att han verkligen levde. Men när han skrek om nätterna gick hon upp och gjorde allt för att få honom tyst.

När vårsolen började lysa över hustaken, körde hon ut med honom i barnvagnen. Upp och ned den långa gråa gatan igenom körde hon honom för att han skulle få luft, den lille, eller också vek hon om hörnet till nästa gata, som var precis lik den första — ja, hon gjorde riktiga utflykter i kvarteret, bort till kasernen och hem förbi stationen. Och ändå blevo Friedrich Wilhelms kinder inte röda av all den friska luften, det var alldeles obegripligt.

Men Friedrich Wilhelm var ett krigsbarn och det var något alldeles särskilt.

Så en vacker dag kom — inte brevet från Meinke — utan Meinke själv.

Han kom inte från Paris — nej långt ifrån Ryssland kom han. Enbent och eländig stod han framför henne i dörren. Hon kände knappast igen honom med det stora skägget omkring sitt magra ansikte.

Friedrich Wilhelm gav sig till att skrika. Fru Meinke tog honom, vyssjade honom och vände honom bort för att han ej skulle skrämmas av den främmande mannen.

Meinke blev stående alldeles häpen.

— Är det Friedrich Wilhelm?! Herregud, så ynklig och eländig han ser ut!

Fru Meinke förstår ännu i dag inte att hon förlät Meinke det utropet. Hon ångrar att hon inte svarade honom med en bemärkning om hans eget utseende. Men medlidandet och medkänslan vaknade hos henne, när hon först fick höra om allt som han hade genomgått i Ryssland under striderna och som sårad på slagfältet, om benets amputation och om den ryska fångenskapstiden, tills tyskarna erövrade trakten och befriade honom och de andra. När hon hade hört allt det och Meinke fick Friedrich Wilhelm på armen och medgav att han var ett praktexemplar, utvidgade sig fru Meinkes hjärta och det var liksom om Meinke fick mera plats.

När de på kvällen lågo under sina slickade vaddtäckan med de fina maskinbroderade överlakanen — som hade anskaffats till brudsängen och endast togos fram vid högtidliga tillfällen, eftersom de skulle hålla ut hela livet och utbredas på det allrasista viloläget — och änligen båda hade utföst sig om sina upplevelser, tyckte fru Meinke nästan att allting nu igen var som förr i världen.

Det blev en underlig tid för Meinke, denna första tid han var tillbaka i Berlin igen.

På gatan gingo människorna ur vägen och lämnade plats för honom. Kom han in i en ölhall för att dricka ett glas, blev det inte tal om att han fick lov att betala det.

Skulle man inte ha råd att bjuda en fosterlandsförsvarare på en seidel — svarade värden när han protesterade.

Och gästerna riktigt överbjodo varandra — en gav cigarrer, en annan cigarreter, en tredje bjöd på konjak, — överallt var han föremål för den mest utsökta uppmärksamhet, men i gengäld bestyrkte de också att han skulle berätta.

Först berättade han rätt och slätt sitt eget äventyr, men när det inte tillfredsställde de blodtörstiga, måste han ta fantasien till hjälp.

De blodtörstiga frågade och frågade och Meinke svarade och hittade på nya äventyr för att underhålla sina åhörare, och sägner spriddes ut i kvarteret, tillkallade nya gäster och blodtörstiga till Meinkes stamkafé. Alla ville höra om fiendens ogärningar av en som själv hade varit med.

Anda fram till en tidningsredaktion kom ryktet om hans äventyr. Meinke fördes dit upp för att vittna, hans bild kom i tidningen — han blev en stor man, mannen för dagen.

Och Meinke blev gäst i de rika hemmen

ute på Kurfürstendamm. Han gick på omgång i familjerna, fick serverat té och choklad av damerna i salongerna, kort sagt blev en sevärighet, en attraktion, som man nästan slogs om — den gruvligt misshandlade tyske soldaten Robert Meinke — tills — ja tills de ankommande fältpackade lasarettstågen efter de stora slagen i öster och väster plötsligt översvämmade Berlin med sårade och lemlästade.

Som med ett slag sjönk Meinke ner till att vara en helt vanlig krigsinvalid. Onekligen en soldat, som hade mistat ett ben i kriget men en man, som kunde skaffa sig lycklig över att ha sluppit så lätt ut ur leken och vara hemma igen hos hustru och barn.

Efter att ha gått upp som en sol föll Meinke oväntat ner i glömskans och obetydlighe- tens mörker.

För fru Meinke var Meinkes frånvaro en lättnad. Hon hade ju vant sig vid att utslutande ägna sig åt Friedrich Wilhelm.

De första dagarna efter Meinkes hemkomst hade hon måst uppoffra sig för mannen. Men under den månad som följde därpå, gled hon igen in i sina forna vanor. Sent om kvällarna kom Meinke hem och tidigt om mornarna gick han igen, och så var dagen hennes och Friedrich Wilhelms.

Sedan kom en tid då Meinke sade, att han befann sig bäst hemma. En annan hustru skulle ha varit glad att höra det från sin man. Men fru Meinke försökte alltid att driva honom ut. Meinke svarade för varje gång, att han befann sig bäst hemma.

Han saft och blev vresig och sur. Friedrich Wilhelm fick inte en gång lov att ge sina känslor luft, förrän Meinke brusade upp och begärde ro. Vad kunde då fru Meinke göra annat än att ta Friedrich Wilhelm med sig ut i Guds fria natur, som hon kallade det, där Friedrich Wilhelm ju hade lov att yttra sig så ljudligt och kraftigt han ville. Hon satte honom i barnvagnen och trillade gata upp och gata ner, runt omkring kvarteret bort om bangården. Men för det mesta hamnade de hos en eller annan väninna i grannskapet. Över allt blev hon välkommen, ty nu var det hennes tur att berätta om allt som Meinke upplevat, om alla de rysligheter han hade genomgått, och damerna begärde valuta för kaffet och bakelserna, och fru Meinke måste anstränga sin fantasi för att tillfredsställa de fordrande

och vetgiriga, precis som Meinke hade gjort och hon ansträngde sin uppfinningsförmåga så starkt att hon måste viska det som inte kunde sägas högt.

Men i Meinkes ensamhet kom lyckan in genom dörren till honom.

Den kom inte rullande på ett bevingat guldhjul i skepnad av en strålande gudinna med ymnighetshorn i famnen, utan i form av en nykter och torr beskrivning i morgontidningens tekniska avdelning över de nyaste krigsflygmaskinerna.

Den forna mekanikern vaknade i Meinke. Han studerade noga konstruktionerna, som visserligen endast voro angivna i huvuddragen, och så satte han sig och började liksom ett barn att göra modeller av papp och pinnar. När han kom till propellerna slog det honom plötsligt — ja, det var ju i grunden som Columbus ägg — men något nytt, något alldeles nytt av största betydelse.

Meinke tordes knappast tänka tanken ut — det svindlade för honom. Hade denna upptäckt verkligen aldrig förut blivit gjord!? — Herregud, så enkelt och lättvindigt!

Han funderade, han tecknade, han konstruerade.

När fru Meinke frampå kvällen kom hem, fann hon Friedrich Wilhelms svart-vit- och rödmålade stora snurra sönderskuren och klippt till små hjul. Tidningshållaren av pappa hade rönt samma behandling och flera andra av hemmets prydnader hade fallit offer för sax och kniv.

Fru Meinke fick inte något svar — inte en gång ett ord fick hon till svar från Meinke. Då drog hon sig tillbaka, gjorde

Friedrich Wilhelm i ordning till natten, gick i säng och begrät sitt öde.

Fru Meinke vaknade vid ljudet av hans träben som dunkade i trapporna. Hon steg upp och gick in i rummet. Aldrig glömmet hon den synen. Där såg ut, som om rysarna hade huserat där — som hon tänkte sig det.

Nå, sedan blev det återigen lugn och ro för henne och Friedrich Wilhelm. Hon varken såg eller hörde något av Meinke. Det var som den gången han hade lovat henne att skriva från Paris.

Borta var han, och borta blev han. Den mellanliggande tiden föreföll henne nästan som en inte riktigt behaglig dröm, men verkligheten framträdde, när hon såg den förstörelsens vederstygglighet som Meinke förorsakat den sista dagen och natten. Hon måste nu igen ta ut av sparpengarna, när inte mannen förde invalidunderstödet hem. Men sparsam var hon och något fanns det ju lyckligtvis att ta av, till den smula som behövdes för henne och Friedrich Wilhelm, han som tyvärr fordrade så litet för att stilla sin hunger och först. Ett par nya lysdukar, några fotografier av kejsarfamiljen och en tidningshållare, det måste hon i alla fall skaffa i stället för det, som Meinke hade förstört. Sådana saker hörde verkligen med till ett välordnat berlinerhem i Norden.

Hon tänkte så ofta, att hon visst borde anmäla Meinkes försvinnande. Men det stod inte klart för henne, för vilken överhet, nu, när allt stod under militärkommando. Hon hyste en viss ångslan för att komma innanför kasernporten och så var hon inte heller riktigt säker på, om inte Meinke kunde få obehag på grund av en sådan anmälan. Det var väl det som trängde tillbaka samvetets röst, ty egentligen befann hon sig så väl i sitt förnyade gräsänkestånd, att hon älls inte längtade efter Meinkes snara återkomst.

Kanske — tänkte hon ibland — har Meinke anmält sig som frivillig och är på sitt träben på väg till Paris, som hon alltid hörde så mycket talas om, och då infriar han väl en vacker dag sitt löfte och sänder sitt brev från Paris.

Inne i salen arbetade Meinke. Han skonade varken lysdukar, fotografier eller andra användbara föremål.

Tidigt på morgonstunden packade han försiktigt in sitt konstverk, satte mössan på sig och gick.

(Forts.)



John Sten.

Svensk-Franska

är Stockholms allra nyaste konstutställningslokal, belägen Sturegatan 26. Av namnet framgår dess syfte och den har redan efter några få veckors tillvaro haft på sina väggar representerade konstverk av fransmännen Daumier, Rodin, Renoir m. fl. samt svenskarne Yngve Berg, Leander, Engström, Grünwald, Jolin, Lübeck, Pauli, Reutersvärd, Sandels och John Sten. Den sistnämnde, som hittills



konstgalleriet

varit så gott som okänd i Sverige, har de senaste 10 åren vistats i Frankrike, där hans stora dekorativa dukar erhållit en mycket gynnsam kritik. Han är norr-länning till börd och har en tid arbetat för Richard Bergh. En detalj — kvinnor lekande med en hummer — ur en av hans stora väggmålningar från ett privathem i Paris är här återgiven.

I omstörtningstider

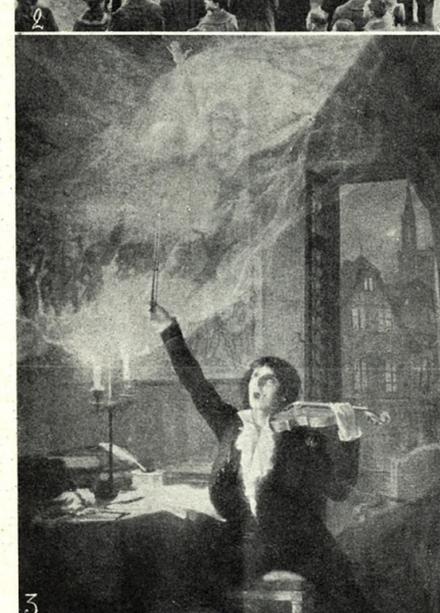
förr och nu. 2000



1. En matros talar till folket framför domen i Berlin. 2. Sorgetåget med de under revolten vid Berlins slott dödade offren. 3. Rouget de l'Isle komponerar Marseljåsen i Strassburg 1792. 4. Ledebour talar i arbetarnas namn framför domen i Berlin medan liktåget med slottsrevoltens offer passerar. 5. I Paris på morgonen den 14 juli 1789. 6. Franska krigsfångar passera Malmö på väg till Revinge. 7. Uppriska bondehopar i Frankrike 1789. 8. Värning av svenska frivilliga för en skyddskår till Estland.



Interiör från värningsbyrån Regeringsgatan 54. Sittande vid bordet löjtnant Angman. 9. Anhängare av Spartacusgruppen uppträda framför riksdagshuset i Berlin riksregeringens flygblad, som med våld tagits från kringfarande lastautomobiler. 10. Vad artilleriorden åstadkommit på nationalmonumentet vid slottet i Berlin. 11. Marskalk Dufour hälsas i Metz med blommor av unga lothringkor. — 1, 2, 4, 9, 10. Photo Union Paul Lamm. 3, 5, 7, R. Bang. 8. E. Holmén foto. 6. Otto Ohm foto.



En färd genom urskogen i Celebes. *Fru Terese Kaudern.*



En livsfarlig bro.

NÄR MIN MAN BÖRJADE FINNA GOEROEPABI — en guldgruva i norra Celebes — med närmaste omnejd utforskad, begav han sig till platser mera avlägsna däriifrån. Ett av de ställen han besökte var Modajag, ett kaffeplantage, som ligger ett par mil längre in i landet och 150 m. högre över havet än Goeroepahi.*

Då han vistats i Modajag en vecka, skrev han till mig, att han om några dagar skulle komma med bärare och hämta mig och våra två barn, ty platsen syntes utmärkt lämpad för vårt arbete, och vi kunde alla få bostad hos administratören för det stora plantaget. Han förberedde mig på att vägen mellan Goeroepahi och Modajag var värre än allt jag sett förut. Jag skrev och svarade, att jag var förtjust åt utsikten att få komma till Modajag, men i bärstol ville jag inte fraktas, det hade jag provat en gång, och det var nog, utan jag ville rida, ehuru detta alls ej brukas av damerna här.

Hästarna äro små ynkliga ponies, ursprungligen importerade från Indien. De användas som lastdjur, och man möter långa rader av dem på vägarna. De vandra på egen hand riktigt ordentligt. Deras förare kommer ofta långt efter dem. De äro hemskt magra och utsläpade och ha i regel stora sår på ryggen. De hästar, som användas som riddjur, äro något bättre. De passa möjligen för de småväxta, magra infödingarna, men alls inte för en medelstor europé på en längre färd på usla vägar.

Det var åt en sådan där krake jag ämnade anförtro mig för att komma till Modajag. Jag hade emellertid ingen ridkjol, ty jag hade inte, då jag var hemma i Sverige, tänkt på att jag kunde ha användning för en dylik här. Och var skulle jag nu i en handvändning kunna få en sådan kjol ifrån? I Goeroepahi finns ingen sömmerska, bara ett par kineser, som sy herrkläder. Finare damkläder beställes färdiga från Europa eller Amerika, enklare sys i hemmen efter mönster, som erhållas med modejournalerna. Men ingen människa hade mönster till en delad kjol, och ingen av damerna var för övrigt särdeles bevandrad i konsten att sy kläder. Jag var alltså utslutande hänvisad till mig själv. Nå, jag hade då åtminstone en aning

* I Goeroepahi, ett par mil från Nord-Celebes sydkust, har expeditionen sitt huvudkvarter.

om hur en delad kjol är inrättad, ty jag hade en gång för länge sedan, då jag åkte cykel, ägt en dylik.

Jag köpte mig 7 m. tyg, stängde in mig i vår sängkammare, tog fram ett par av min mans khaki-byxor, vek upp dem en halv aln nedtill och provade dem. De räckte mig till fötterna, men passade för övrigt bra. Jag måste skratta i min ensamhet, då jag såg min bild i spegeln. Den var verkligen munter att skåda.

Med ledning av de där byxorna klippte jag mig i alla fall ett mönster till en delad kjol, och två dagar senare voro både den och en blus färdiga. Det hela var riktigt lyckat. Administratörens fru tillstod, att hon skulle inte kunnat åstadkomma något dylikt om hon också hållit på i två månader. Jag kände mig verkligen stolt och oberoende.

Så kom min man och hämtade oss. Det hade varit torrväder några dagar, så jag tänkte i mitt stilla sinne, att vägen kunde väl inte vara så förskräcklig.

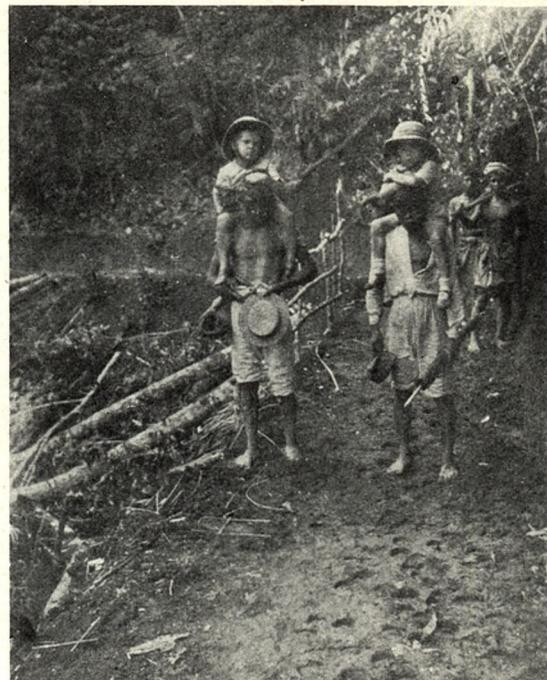
Strax före kl. 8 på morgonen voro bärarna klara att starta med vårt bagage. Vi satte oss upp på våra gångare, min man och jag. Barnen buros på ryggen av var sin inföding. Jag var riktigt lycklig, där jag satt på min häst och började färdens i solsken. Kjolen satt bra, hästen var from, vägen var torr. Fröjden räckte i 20 minuter, d. v. s. tills vi kommo till en utförsbacke och en lerig bro. I vattnet lågo benen efter en häst, som stupat på platsen. Min krake sjönk ned i leran och kunde inte komma upp igen.

Det var ingenting annat för mig att göra än att stiga av och plumsa i smörjan fram till en stock. Sen fingo bärarna hala upp hästen och på en lång omväg leda honom förbi backen, och jag krånglade mig fram på trädrötter, stockar och stenar. En halv-



Carl Gummeson.

50 år fyller den 20 januari konsthandlaren Carl Gummeson i Stockholm. Han är född i Karlshamn. Efter studier vid Norrköpings H. Allmänna läroverk och Norrköpings Handelsinstitut ägnade han sig först åt bokhandelsyrket samt tjänstgjorde under flera år i P. M. Sahlströms bokhandel i Linköping och M. W. Wallbergs bokhandel i Norrköping; även studerade han en tid den tyska bokhandeln i Leipzig. Litterärt och konstnärligt intresserad är han sedan 1914 grundare och ägare av Gummesons Konsthandel i Stockholm, vilken som bekant är en mycket livaktig förmedlare av konsten mellan konstnärer-na och allmänheten.



Våra barn på sina hästar.

timme senare träffade jag min häst igen och satte mig upp.

Jag kom snart underfund med att det var lönlöst att försöka praktisera någon ridkonst på den där hästen. Han begrep sig bara på att gå för lösa tyglar med näsan i marken och leta sig fram genom dyn.

Vägen från Djiko* till Goeroepahi är eländig, och dock är det ingen överdrift att säga, att vägen mellan Goeroepahi och Modajag är tio gånger värre.

Den ser verkligen besynnerlig ut. Genom att den aldrig befares av åkdon — det går helt enkelt inte — utan blott trampas av hästar, kommer den att bilda otaliga, helt korta vågor, som gå tvärs över vägen. Hästarna stiga i vågdalarna, människorna på vågkammarna, där det förstås är mindre djup lera. På många ställen, där det är skugga, finns det inte mer eller mindre lera, utan där är allt lika djupt. Man sticker fötterna i smörjan; fast man sitter till häst. Och så rider man backe upp och backe ner, timma efter timma.

Ibland försöker min häst att gå på vägkanten, på allra yttersta kanten, i hopp att finna fastare mark. Han tar ingen hänsyn till att mitt ena ben fastnar i de täta snåren, så att jag håller på att ryckas från hästen. Rottningpalmens gement taggiga slingor riva mitt ansikte blodigt, andra växter bränna mina händer. Och jag sitter med hjärtat i halsgropen, ty på yttersidan har jag en tvärbrant sluttning, som jag inte vill rulla utför i sällskap med hästen. Ja, rulla är inte det rätta ordet, ty trampade hästen fel, skulle jag väl hamnat i någon trädkrona i dalen nedanför vägen.

Men hästen är inte nervös. Han går stillsamt sin mödosamma väg, och jag står honom inte, utan han får bestämma, hur vi skola ta oss fram. Han kände vägen bättre än jag.

En enda gång snavade han och föll på knäna. Jag var inte beredd, utan var obehagligt nära att fara framstupa över hans hals i leran. Men i sista ögonblicket fick jag jämvikten igen, och hästen kom på fötterna.

Vi passera många vattendrag. Broarna äro olika, de flesta förskräckliga. Hästen går på runda, ej armsjöcka stänger, vilka bilda brons gångbana. Dessa ligga ej or-

* Goeroepahis hamnplats vid kusten.

dentligt fast, och en del äro så murkna, att man undrar, om det skall bära eller brista. På sina ställen gapa stora hål.

Somliga broar kan man alls inte passera till häst, utan hästen får på bakkdelen åka utför den tvärbranta stranden, vada över floden och klättra uppför på andra sidan. Det är riktigt krångligt att hålla sig kvar på honom under dylika omständigheter.

På ett ställe har en bro nyligen störtat in. I floden ligger på ömse sidor om den de stinkande kadavren av två hästar. Jag beslutar mig för att inte prova några tvevelaktiga broar, utan hellre ta obehaget att färdas genom valtnet.

När vi provat på alla dessa vidrigheter i fyra timmar, togo vi oss en timmas middagsrast. Sen knogade vi åstad igen.

Urskogen var storartad runt omkring oss. Svarta apor smackade i träden litet varstades. På ett ställe satt ett sällskap av fyra pungbjörnar i ett träd. Det var en unge, som lekte med sin mor, samt två andra vuxna



Fru Kaudern till häst på väg till Modajag.

djur. De voro ej det minsta rädda, man kunde lätt plockat ned dem allesamman, om man velat. Infödningarna bruka, då de träffa på detta djur, klättra upp i trädet, hugga av grenen, där djuret sitter, samt fånga det, då det i sällskap med grenen faller till marken.

vända 5 à 6 timmar på denna sträcka, då vägen ej är alltför svår.

Kung Byxlös.

Historisk skiss av FREDRIK NYCANDER.

IS LAG PÅ GOTA ÄLV, SNO PÅ BAGAHOLMENS BACKAR. Rimgrost glittrade på träden. Bohus' murar lyste vita. Det var februari-kallt.

I borgstugans öppna spis flammade en stockvedsbrasa. Framför den satt Margareta, tre länders härskarinna. Lågorna belyste ett barskt ansikte med oregelbundna drag. Mörka ögon stirrade in i glöden. Då tyckte hon sig se ett anlete i elden. Bildskönt var det, liknade abboten i Sorö kloster. Honom höll hon kär. Ett leende, som svor mot hårdheten i hennes uppsyn, flög över läpparne, men dog strax. I sina öron hörde hon en hes viskning: "Munkdeja!"

Hon for upp, stod på tiljan. Det var den lede konung Albrekts ord! Den okvädaren, mot honom gick i dag hennes bondehär. Hade hon den vidrige fast!

Hon sporde strått sina färnor, som sutto i rummet, sömmande ett par sällsamma plagg:
— Haven I snart gyckeltyget i ordning?
— Snart, eders nåde, svarade en af ungdomerna. Allt beskäftigare vände de den bjärta väven. Nålar och tråd flögo fram och åter.

Margareta gick med händerna knutna bakom ryggen från vägg till vägg. Hon stegade som en knekt, mindes vad hennes fader, konung Valdemar, sagt — att naturen av misstag gjort henne till kvinna. I detsamma hörde hon en röst i örat: "Kung Byxlös!" Återigen Albrekts skällsord!

Hon stampade i golvet, så att färnorna vände sig om.

— Hvad glanen I på? Arbeten!

Då vågade de ej se upp, stirrade på sömnen, att ögonen svedo.

I hörnet stod en lång, smal brynsten af full manslängd. Framför den ställde sig drottningen. Den hade Albrekt sänt, när han erfor, att de svenska herrarne korat henne till hans efterträderska. "Brynen edra nålar och saxar härpå i stället för att regera!" hade han skrivit smådebrevet.

Hon skrattaade till. Snart skulle skönjas, vem som segrade, mecklenburgaren eller hon!

I detsamma smattrade en trumpet utanför borgen. Drottningen lyste upp. Förvisso Pukens ilbud!

Länge dröjde ej, förrän dörren öppnades och en sven anmälte:



HYLINS PARFYM I PULVER "GLOIRE"

bör ej förväxlas med puder. Hylins parfym i pulver är nämligen koncentrerad parfym i pulverform framställd enligt af oss upfunnet förfaringsätt. En ask af detta pulver innehåller mera koncentrerad parfym än en flaska flytande parfym tillsammans pris.

Hylins parfym i pulver möjliggör äfven i motsats till flytande parfym en genomgående diskret parfymering af kläder, hud och hår. Allt kan parfymeras med "Gloire" parfym i pulver. Lämnar inga fläckar å ömtåliga väfnader.

"Gloire" parfym i pulver (odeur "La Couronne", Liljekonvalj och Syrén) utmärker sig för en utsökt fin och varaktig doft och är den eleganta världens parfym par préférence.

Till salu i alla parfymaffärer. Pris Kronor 3: — per ask.

Hylin & C:os Fabriks-Aktiebolag, Stockholm.

— Kurir från Axevalla!
 — Hurtigt in!
 Svennen fick snubblande brådt ut.
 In störtade en ung karl, andruten, nedsmutsad på brokorna. Man såg, att han ridit ilsamt för att bringa viktig tidende. Han höll sig knappast uppe. Margareta pekade på en pall, han sjönk ned på den.
 — Rappt fram med ärendet!
 Mannen berättade flämtande:
 — Härarne möttes — på Nyckelängen vid Falköping. — Där är ett stort moras. — Marsken lät bönderna — stanna på ena sidan. — På den andra — kom konung Albrekt — med sina tyskar. — Ah, sådana troppar!
 — Standaren svajade — harnesk och hjälm skeno! — Slik här — har ingen förr sett i Norden —
 — Snack!
 — De redo mot oss — kommo ut — på det frusna gungflyt. — Då brast isen —
 — Rimligtvis.
 — Hästar och ryttare — sjönko ned i ävan — kravlade kring i issörjan. — Våra armborst — skickade dem banepilar. — En ynkelig syn var det — hemskt att höra nödropen. — De drunknade —
 — Än konungen?
 I ett ryck stod budbäraren upprätt.
 — Tillfångatagen!
 — Pris ske Gud!
 — Därtill flera andra — förnämliga män.
 — De, som ej fångslades eller drunknade — flydde som får.
 — Var är fångarne?
 — På väg hit. — Länge torde ej töva — förrän marsken står inför eder.
 — Gott. Du tarvar stark mat efter sprängriften. Gack till köksmästaren!
 — Gud bevara eders nåde!
 Knekten stod i ställning, slank ut.
 Margareta gnuggade händerna av tillfredsställelse, mätte filjorna med långa steg, föga passande en kvinna. Nu skulle hon få hämnd! Tärnorna hörde henne upprepade gånger säga:
 — Den välsignade Puken!
 Ock de gladdes av segerbudet.
 Margareta brådade dem.
 — Hasten! Rättnu skall dräkten brukas.
 Långa tycktes stunderna för den väntande drottningen. Dagen led, solen föll, det skymde över älv och borg. Stjärnorna tändes över det vita landskapet.
 Då ekade en trumpetslöt i murarne. Äntligen! Margareta lyssnade. Intet kunde hon höra, mjukt låg snöfacket. Men nu, det visste hon, öppnades porten, nu red marsken med fångarne in under valvet. Hon skyndade upp i fönstersmygen. Riktigt! På borggården kom ryttarföljet. Hästarne stampade i snön, ångade och frustade. I stjärnljus såg hon syner.
 Inom kort anmälde Svennen:
 — Riksmarsken!
 — Mäkta välkommen!
 Tryggt leende, steg Erik Kettilsson Puke in, stod i rustning, med öppet visir. Han var till åren, gestalten full av kraft. Drottningen räckte honom handen.
 — Väl mött, marsk! Hur många äro fångarne?
 — Utom konungen tog jag i ränsnaran hans son Erik, grevarne af Holstein och Ruppin, den stridslyste Skarabispen och ett skönt antal riddare.
 — I sanning, I haven gjort ett gott dagsverk. Sätten prinsen och herrarne i Fars hatt! Där månede de bida, tills de utlösas. Fören konungen hit!
 — Skall ske, eders nåde!
 Strax därefter inleddes den besegrade av två fångknektar. Till händer och fötter var han fjältrad med järnlänkar, som skram-

lade. Rustningen var höljd med frusen ismodd efter hans kringsimmande i träsket. Isen begynte smälta af stugvärmen, rann på golvet. Ansiktet, fritt under det uppslagna hjälmgallret, var rödbrusigt, smutskäggigt, blickarne vilda. Han hostade och nös, led ont av vinterbadet.

Margareta stod framför honom med händerna i höfterna.

— För böveln, I haven en svår snuva efter doppen i Helveteskärret. Jag hoppas, den ej hindrar eder att stå fadder åt det barn, jag fått med abboten i Sorö.

Han mötte hennes hänliga skämtan med ett framväst:

— Potz donner, munkdeja!

Då knyckte hon stolt på huvudet, figuren fick något majestätiskt.

— "Riksens fru" heter det. Förr hette det "rikens herrar", såsom I själv bäst veten, I, som läten eder styras av desamma. Annorlunda är det nu. — Jag vill hantera eder efter förtjänst. I haven svurit att ej påtaga guldsömmad rock eller hätta, förrän I erövat allt Danmarks rike. Här har jag låtit tillreda en dräkt, som torde passa eder. De saxar och nålar, varmed den klippts och sömmats, hava vässats på det bryne, I skänkt mig.

På en vink framburo tärnorna de nu färdigsyddas plaggen.

— Ikläden konungen kröningsskruden!

Med darrande händer påsatte ungmörna honom spekāpan och spehättan. Den förre var omåttligt vid, den senare omåttligt lång, släpade på golvet. I kåpans spetsar hängde silverbjällror.

Drottningen skrattade.

— Likare narr såg jag aldrig!

Fångknektarne och tärnorna fnissade. Marsken log, kunde ej känna ömkan. Han mindes, hur Albrekt ur Riseberga kloster rövat hans dotter Elisif och kastat henne i armarne på en af sina gunstlingar. Nu var jungfrun hämnad. Margareta talade till den löjligt utspökade.

— Efter alla vedermödor, I utstått i dag, tarven I sömn. Jag bjuder eder ett passligt bolster.

Det bar i väg ut rummet. Fångens bjällror pinglade vid varje steg.

När man nått sovgemaket, sade Margareta till den i vanmäktig harm figande konungen:

— I haven svurit, att I skullen sova vid min sida. Slik ed är lika vådlig som den förra.

Hon bjöd knektarne:

— Läggen narren i min bädd!

De gjorde så. Fnysande, låg Albrekt på praktsångens täcke. Fraggan stod honom om munnen.

— Hur är eder, kärälskelige hättebroder?

Han vred på sig, kom ingen vart.

— Liggen här och betänken edra brott! I haven roffat och bränt böndernas gårdar, skändat mödrar och jungfrur. Som ett rövarfölje hafven I och edra tyska garpar farit fram i de svenskes land. I haven pantförskrivit slott och län, ty stor var städse eder penningknipa för edert slöseris skull. Ihängset övaden I dryckjom och skörlevnad, varen nu så lagom lustig och kvinsk! I Skåne ligger Lindholmens slott, dit skolen I föras. Tvi dig, du mecklenburske dravelkung, i tornet skall du sitta. Dig skall ingen rätt-skaffens man eller kvinna ynka. Mot gravens skola dina år i vända stupar. Och därmed ändt!

Den begabbade väsnades i skägget:

— Hölle und Teufel!

Hans ögon glödde, han riste af feber. Utmåttad af kampen i kärret, förintad af smäleken, domnade han bort.

Margareta njöt af den pinades åsyn, tills han slumrat in. Då lämnade hon gemaket, befallde knektarne posta utanför dörren, vinkade bort tärnorna, gick till taffeln. Hon ville dricka en segerbägare med marsken.

Litteratur.

ANDRA OCH SISTA DELEN AV BREVSAMLINGEN "Carl Snoilsky och hans vänner" (Hugo Gebers förlag) överträffar om möjligt sin föregångare i andligt bildgivande värde. I breven till Herman Wikblad och Gustaf Retzius ger sångaren sig själv helt oförbehållsamt, och det vill icke säga lifet med en natur så rik som hans, så mänsklig i sin själsliga aristokratism, så känslövarm och med sinnet öppet för allt av betydelse, som rörde sig i tiden. I ett av breven till Retzius, skrivet från Dresden i mars 1883, bekänner Snoilsky sin övergång från l'art pour l'art-teorin till en diktning, som icke längre "bringar druvor och rosor" utan speglar tidens kamp och strävanden. "Det sköna, d. v. s. den art därav, som synes att vara till blott för sin egen skull, det har jag grundligt tröttnat vid, allt i den mån min livserfarenhet ökat. Jag är rent av fiendligt stämd mot detta förnäma estetiserande, som är så nära besläktat med stillastående på alla områden, som genast är till hands med beskyllningar av alla slag, så fort någon i dikten vill draga den förskönande slöjan undan den materiella värld, där man njuter mindre men lider och arbetar mera. Dikten måste, även den, hava ett annat ändamål än att blott behaga. Jag menar ej att den skall vara särskilt tendentiös, men den måste vara kött och blod av det folk, den tid densamma tillhör." Hur detta Snoilskys genombrott, som utmynnade i sådana dikter som "Porslinsfabriken" och "Den tjänande brodern" m. fl. gjorde honom till hela nationens diktare, på samma gång som han fick höra röster av klander från kretsar, där blotta ordet demokrati hade dålig klang, finns bevarat i 80-talets litterära hävder. Några brev från Oscar II äro betecknande för den vänskap som rådde mellan suveränen i diktens rike och fursten på tronen. Den tog sig jämväl uttryck i en värdesättning av Snoilskys diktning, som ger vid handen huru varmt konungen uppskattade den och huru väl han förstod den.

Breven till Verner von Heidenstam äro av speciellt intresse, emedan de röja Snoilskys friska uppfattning av det nyskapande i den unge skaldebroderns diktning och hans förmåga att med uppriktig glädje, utan spår av yrkesavund, anamma den nya sången.

Gripande äro epistlarna från den sjuke Edvard Bäckström och tillika genomandade av en nästan extatisk beundran för Snoilskys sångmö, och poetiskt skära samt rika på fina, varma tankar breven från den äldre Topelius. I ett av dessa, daterat augusti 1884, alltså precis 30 år före världskrigets utbrott förekommer följande: "Väl känner jag i luften, med historiens väderkorn, annalkandet av en stor europeisk kris, i vilken allä folk skola indragas. Må de då vara beredda, andligen och lekamligen, ty det blir en järnålder, som vänder alla aviga sidor utåt. Den eviga freden kommer ej, förrän "Gudskunskap betäcker allt land, som vattnet betäcker havet."

Vi anbefalla på det livligaste detta epistolära samlingsverk, återgivande en hel grupp nordiska kulturpersonligheters tanke- och känsloliv före och omkring sekelskiftet; men främst av allt har detsamma betydelse som karaktäristik av en skald, vilkens sång icke blott besitter det ädla skönhetsmättet utan tillika står med roten fäst i den svenska folksjälen.

Carl von Linné. Hans personlighet och livsgärning. Av Elsa Ribbing. Med förord



Fyrtornets
Radhes
Ansjovis
i Ostronsås samt
GAFFELBITAR
finnas nu att tillgå i glasburkar med
skruflock samt 1/2 och 1/3 bleckburkar.
A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

Söker Ni förbindelse
med Värmland?
bör Ni annonsera uti Värmlands
äldsta och enda dagliga tidning
Nya Wermlands-Tidningen, Karlstad
Grundl. 1836. - Nuv. namn sedan 1850.

Till tvätt
och diskning!
Ersättning för tvål och såpa,
GAHNS
TVÄTTEXTRAKT
graderade flaskor.
En flaska till 100 liter vatten
Om bruksanvisningen följes
erhålls tillfredsställande resultat.

Löfmark & Haglunds
PIANO
[ST. NYGATAN 55, MALMÖ.
Säljes även på avbetalning.

FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET
NORNAN
Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.
Försäkrings A.-B. **NORNAN**, Göteborg.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
ställning den 31 December 1918.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	9,108,378:82	Aktiekapital	30,000,000:—
Obligationer	14,627,779:11	Reservfond	13,000,000:—
Fastigh. o. inventarier	7,251,555:45	Dispositionsfond	2,000,000:—
Reverser mot säkerhet	125,617,087:23	Pensionsfond	387,458:70
Växlar	74,340,908:76	Depositions- och kapi- talräkningar	122,141,874:72
Kreditiv- och löpande räkningar	76,131,053:58	Sparkasseräkning	72,655,943:23
Hos inhemska banker	654,848:93	Giro- o. löpande räkn.	54,798,030:14
» utländska »	20,261,562:30	Postremissväxelräkning	8,264,868:65
Ä andra räkningar ...	12,622,022:19	Till inhemska banker » utländska »	4,554,141:95
		» utländska »	2,051,948:58
		Av utl. banker insatta	3,460,560:67
		Ä andra räkningar ...	27,300,369:73

Kr. 340,615,196:37 Kr. 340,615,196:37

VERA-KORSETTEN

av extra prima satin
i ljusblått, lila, grått
och vitt med rostfria
aluminiumfjädrar samt
3 par strumpeband.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
Linneavdelningen Drottninggatan 74.

av fil. dr Carl Forsstrand (J. A. Lindblads förlag) utgör en i bästa mening populär och sakrik framställning av den snillrike naturkännarens liv och verk.

Man behöver inte läsa många sidor, förrän man märker, vilken fin skildringskonst som bär denna monografi. Kapitlen om Linnés barndom och de om hans resor i Lappland och syd-Sverige ha fått en i hög grad fängslande gestaltning, ej minst på grund av de utdrag ur Linnés reseanteckningar, som ingå i texten. Linnés förmåga av naturiakttagelse var på en gång skaldens och forskarens och hans stil ägde en must och förmåga av träffsäkerhet, som gör hans beskrivningar fullkomligt klassiska.

Hur han blir en vetenskapsman med världsrykte och hur han under sin utländska resa röner en beundran och uppskattning, som kulminerar i lysande anbud från både England och Holland att för all framtid stanna ute och bekläda de främsta befattningar inom sin vetenskap, är ingående skildrat och ställer hans karaktär i det vackraste ljus. Som bekant kunde aldrig så frestande förslag avhålla honom från att längta tillbaka till Sverige för att där fullfölja sin livsuppgift. Sverige fick också i rikt mått profitera av hans vägbrytande snille — det mesta av hans liv blev ett arbete till hans lands ära.

Jämnsides med framställningen av Linnés vetenskapliga stordåd går skildringen av honom som människa. Konstnärligt sett har densamma otvivelaktigt felet att vara alltför ljust hållen. Men varifrån taga skuggor där inga skuggor finnas? Människan Linné var en ljusgestalt full av godhet, ädelhet, frisinne, sanningskärlek, ofervilja och flera andra förträffliga karaktärs-egenskaper, vilka i regeln aldrig samfällt bruka tillfalla svaga dödliga. Alltså står han även på det området som en svensk av sällsynta dimensioner.

Därför har också Elsa Ribbings Linné-bok kunnat bli så vacker, utan att den historiska sanningen behövt lida.

E. H.-N.

Jeanna Heijkenskiöld: Dubbelmoralen. S. Andelsförlaget. Pris 1 kr. 2:dra uppl.

En gammal fråga och dock evigt ny är den för man och kvinna olika sexuella moralen — gammal som den tid, då Björnson skrev "En hanske", ny som den lagändring, som ändligen hos oss afskaffade den gamla reglementeringen. På grund af denna betydelsefulla reform är också fru Heijkenskiölds ovannämnda lilla skrift, ett ord för dagen. Med livserfarenhet och människokänedom, varmhjärtat och finkänsligt och dock kraftigt tar hon till orda mot denna morals ödesdigra verkningar, mot "det lättsinne och den vanvördnad varmed kärlekslivet i allmänhet, både i ord och gärning, behandlas, den vantolkning och det missbruk varför det utsättes." Ty väl vet hon att det som först och sist farvas är en tänkesättets reformering, en ny anda och ett nytt betraktelsesätt på detta för människors lycka så grundviktiga område. Hon vet att det farvas mycken upplysning och mycken uppfostran för att icke män och kvinnor, såsom nu är det vanligaste, skola se hithörande spörsmål ur vitt skilda synpunkter, männen bibehållande sin, enligt hvilken

" — — — — de bolde Mænd
gav en Moral for Kvindens Tro og Ære
og en for sig — langt mere let af bære."

"Det säger sig själv", yttrar författarinnan, "att förutsättningen för de bättre förhållanden man vill nå fram till, ingalunda får vara den att kvinnan skall dela mannens nuvarande friheter på det sexuella området, leva såsom han lever; ej heller att mannen skall underkastas kvinnans hittillsvarande tvång." På det livliga rekommenderar hon två små skrifter, en svensk och en fransk, vilka båda äro synnerligen värda att ta kännedom om.

Ännu är det tid
att prenumerera på
IDUN
Hemmets och kvinnans tidning.

DUN
TÄCKEN

Varma, hållbara,
eleganta.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLÖF.

Katalog
på
begäran.

Rikstol.
20 &
121.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
"Vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet."
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontor: PROFESSOR A. VESTERBERG.

STEINWAY
Ensomagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 39, Stockholm.

NORMAS FRUKTGELÉPULVER
Ca 35 gram gelépulver giver ca 650 gram delikat Apelsin-, Citron-, Hallon- eller Körsbärgelé.
Finnes i alla välsorterade affärer.
AKTIEBOLAGET NORMA
KEM. TEKN. FABRIK,
STOCKHOLM I.

För den nyfödde
Komplett utstyrel, stora praktiga plagg välsytt av allra bästa tyger. Pr kartong Extra elegant 12,50. Praktigt sänglinne 20 kr. finaste piquétröjor 4 kr. Bärmantlar 6 kr. Fru Caspersson, Järntorgsg. 3, Örebro.

'CICLA'
bästa kaffeersättning, tillverkad av prima oskadade sockerbeter, välsmakande, förordat av Hrr Läkare. Pris 3:60 pr kg. Sändes mot postförskott eller förut insänd likvid. Rekvirera genast direkt från
AKTIEBOLAGET CICLA, Kalmar.

**A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG**

Försälja A.-B. Gävle
Orgel- & Pianofabriks
Planion - Orglar

**Fru Lindholms lungmedel
TUSSIN**
— berömt och ansett —

Specifikt slemlösande. Pris 5 kr.

**Fru HEDVIG LINDHOLM,
Upplandsgatan 68, Stockholm.
Rt. 102 19. 2-4 e. m. At. 115 29.**

En firma, som med skäl
gör sig förtjänt av sina kunders förtroende, är utan tvivel firman Ahlén & Holm, Stockholm. Enligt vad vi erfart, har den nämligen i dagarna — i samband med utsändandet av några nyutkomna specialkataloger för nyåret 1919 — borttagit det å katalogpriserna gällande dyrtidstillägget, varigenom firmans priser blivit högst avsevärt lägre än hittills. Till dem, som ännu icke äro kunder hos firman, sändes specialkatalogerna ifråga jämte den stora huvudkatalogen på begäran mot endast portolösen.

Uti SPARKOKARE

är brännortv det förmånligaste bränslat, varför vi uppmana envar, som är innehavare av en dylik apparat, att från oss rekvirera en hektoliter som prov, då därigenom erhålles det mest idealiska bränslat såväl i fråga om prisbillighet som bekvämlighet.

Brännortv lämpar sig dessutom till spisar, galler och insatser i kakelugnar, ävensom till olika kaminer, såsom Mikado, Viking m. fl. samt värmeledningspannor o. dyl.

Förse Eder därför genast med **prima maskinpressad brännortv från Olaus Olssons kolimport aktiebolag**. Telefoner: Nannanrop »Olaus Olssons».

Hålfotsinlägg,

+

bästa medel för alla, som lida af plattföt o. ömma fötter. Högsta kvalitet. Uppgit skönhet. Stort lager af alla sorters sjukvårdsartiklar. Katalog mot porto.

MAGASIN SPECIAL,
Afd. N. Västerlånggatan 66 - Sthlm.

VOLTA

elektriska
värmearranger
göra kuzmodersys-
ten lätt och angenäm

**ELEKTRISKA
AKTIBOLAGET
VOLTA**

ULVSUNDA PR. STOCKHOLM
UTSTÄLLN. BIRGERJÄRISG. 21.

Medan ridån är uppe.

I EN STOCKHOLMSK VETENSKAPSMANS familj i nutid inträffar följande rätt ovanliga händelse: en halvsnygg individ från gatan kommer i ett obehagligt ögonblick i vetenskapsmannens, doktor Abels hem, där han sammanträffar med doktorn, varvid det visar sig att den besynnerlige främlingen även är ett stycke fänkare och forskare; de två fill och med supplerat varandra, ty medan doktor Abel ägnar sig åt utarbetandet av ett verk om fattigdomens förbannelse, har herr Severin i sin ordning slagit sig på studiet av rikedomens förbannelse. Det är också skälet varför han nu trängt in i det rika hemmet. Han vill skaffa sig erfarenheter, "synpunkter" för att tala med doktor Abel. Och till den ändan föreslår han sin "kollega" ett rollombyte. Herr Severin skall bli härskare i det rika hemmet, medan doktor Abel och hans fru träda i bakgrunden som fattiga släktingar i huset. Denna välfunna ingress, påminnande om gamla sagomotiv, till Hjalmar Bergmans nya komedi "Ett experiment" på Intima teatern, lovar onekligen en hel del, allra helst som dialogen har udd och verve och herr Severins figur röjer drag, som väcka intresse. Hans entré med det innehållsrika stumma spelet, av vilket hr Lars Hanson för övrigt åstadkom ett mimiskt mästerverk utgör aktens glanspunkt. Åskådaren hoppas naturligtvis på en handlingsutveckling ägnad att belysa båda parternas ställning till och uppfattning av de nya kretsar, vari de efter bytet befinna sig, en omgestaltning av deras sociala begrepp o. s. v. Men därav blir intet. Författaren spårar ur, förrirrar sig i absurditeter, hanterar sina människor som marionetter och konstruerar scener, vilkas orimlighet skulle kunna motiveras i ett drömspel, men icke i en miljö så nyktert verklig som det Abelska hemmet. Situationer och repliker från farsen sammanblandas med kvasidjupsinne och stora gester, all karaktärs-teckning kastas över ända; den smått geniale profetären, herr Severin, blir en tråkig frasmakare, bekajad med storhetsvansinne, och den uppläste doktor Abel uppenbarar sig för varje ny scen som en allt otroligare dumbom.

Författaren har ett rejsamt sätt att förebåda och lova, rycka än hit än dit, agera djupsinnigt och ovanligt, varefter hela tankeföljden får utmynna i det tomma ingenting.

Ett experiment — komedin kunde lika gärna kallas "Försökskaninen", eftersom det talas rätt mycket om denna zoologiska delikatess — är emellertid ett arbete, som framträder med ganska stora anspråk. Det ligger då nära till hands att man fordrar ett visst mått av klarhet hos det verk, som skall anammas. Men på frågan: vad menar ni? svarar författaren endast: hokus pokus, abrakadabra. Detta är icke fair play, som herr Severin uttrycker sig.

Sammanförandet av de båda representanterna för två skilda människoklasser och idén att låta dem byta levnadsställning med varandra borde dock ha avgivits ett annat resultat än detta munvader. Men med ett dumhuvud i högsta form som doktor Abel och en nevrasteniker behäftad med storhetsvansinne som Severin, kunde naturligtvis ingenting göras.

Att ingen större olycka skedde berodde på hr Lars Hansons och fru Karin Molanders briljanta själsnärvaro, då författaren lät dem sväva i luften över de värsta bråddjup av orimligheter. Men båda ha tjänstgjort vid filmen och där duga inga ömtåliga nerver. Hr Fröberg hedrade sig också som en stark karl, till och med i den omöjliga provningsscenen i andra akten. Men där borde direktionen ha unnat honom att bära en skylt på bröstet med inskrift: "Detta skall föreställa en människa. Författaren har så velat." ARIEL.

ÄNNU

är det ej för sent att prenumerera på Idun för år 1919! Alla n:r från årets början kunna erhållas om Ni nu genast verkställer prenumeration på

IDUN!

GODA PLATSER

erhålla i allmänhet de som hava kunskap i dubbel bokföring och stenografi m. m. Vår tidskrift undervisar lika säkert som vid undervisning pr korrespondens, men kostnaden blir icke ens en tiodel så stor. Ut kommer med två häften i månaden. Hittills ha utkommit 26 häften, vilka sändas franco för 10 kr. 65 öre. I dessa 26 häften är införd hela kursen i dubbel bokföring tillika med bokslut samt dessutom 81 lektioner av realskolekursen, fördelade på svenska, tyska, engelska algebra, geometri, kemi och fysik. Vidare förekomma 67 lektioner, fördelade på geometrisk ritning, maskinritning, räkning, ryska språket, stenografi, vätskrivning, snabbräkning m. m. Allt detta sändes franco för 10 kr. 65 öre. Adress: Tidskrift för självstudium, Valhallavägen 97, Stockholm.

BREVLÅDA

»Prenumerant» och »Tacksam» för råd. Edra frågor falla ej inom Skönhetsinstitutets område. Vänd er till läkare.



SINGER
HEMME'S SYMASKIN

Lägg i kokboken

eller anslå i köket »Några beprövade recept för bakning av tårter m. m. med Gooda-Jästmjöl. Det är de bästa recepter för det finaste jästmjöllet.

Burkar å 15, 25 o. 50 öre.
Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

HUSQVARNA

Svenskt fabrikat.

Starkt, beprövat maskineri.
Lätt, behaglig gång, ömtålighet.
Förändliga avställningsmöjligheter.

SYMASKINER

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTNINGGATAN 15
STOCKHOLM.

FRAMKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

Weibulls Illustrerade Ledare vid grönsaksodling

nu utkommen. Beskrivningar över grönsakssorter, som vid försök å Weibullsholm befunnits mest givande. Värdefulla odlingsanvisningar för nybörjare. Prislista för våren 1919. Önskat antal Ledare tillställs utom fjolårets kunder intresserade gratis och franco i och för utdelning bland grönsaksodlare.

W. WEIBULL, Landskrona.



En solid och köpstark publik

träffar man genom reklam i

BLÅ BANDET

Redaktion och kontor: Örebro.

Annonsera!

ÖUMBÄRLIG I ALLA HEM!

IDUNS KOKBOK

Lämplig present! 8:DE UPPLAGAN
PRIS KR. 7:—

LEDIGA PLATSER

MEDELÅLDERS FRÖKEN av bildad klass önskas för husliga sysslor följa äldre dam som av hälsoskäl redan nu flyttar till lantställe, 40 kr. pr mån. Svar till »Nu» under adress S. Gumaellii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

FLICKA, kunnig i matlagning och ett hems skötande får plats, för att, såsom det kallas, gå frun till handa. 3 pers. hushåll. Svar med löneprentationer m. m. till Fru Dagmar Lindahl, Tyngsjö (Dalarne).

VÄLUPPFÖSTRAD BÄTTRE FLICKA, gärna lantbrukardotter, i alla händelser i stånd att trivas på landet, van vid ordning och arbete, frisk och stark, rask i sina sysslor ej rädd att ta i, kunnig i matlagning, får plats den 1 eller 15 febr. d. ä över sommaren som hushållerska med skylldighet att på egen hand sköta kök och matsal med vad därtill hör, i bättre villa på landet i Östergötland. Stor trädgård självhushåll men ej lantbruk. Lön efter kompetens vid helst personlig uppgörelse. Svar med bevitnade betygsskrifter, läkarbetyg, foto och rekommendationer till »Bra plats», Iduns exp. f. v. b.

UNG, TROENDE FLICKA erhåller plats som frielev å fotografiateljier i stad januari 1919. Svar med foto till »Frielev», S. Gumaellii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

PLATS å häradsskrivarekontor kan erhållas av en vid skrivarbete van och intresserad flicka, 25 å 30 år gammal. Den som tjänstgjort å häradsskrivarekontor, äger företräde. Vidare meddelar Hjalmar V. Odhelius, Kungsbacka.

BÄTTRE, ANSPRAKSLÖS FLICKA, helst medelålders, samt kunnig i enklare matlagning och bakning, erhåller god plats hos ensam äldre dam i norra Sverige, att utan jungfru sköta hushållet och hemmets göromål. Svar med betyg och foto till »W. Påltilg», Iduns exp.

I INGENJÖRSFAMILJ i brukssamhälle får ung flicka plats, som är villig sköta ensamjungfrus sysslor. Svar till »Barnkär», Iduns exp., f. v. b.

GOD, VAL AVLÖNAD PLATS ledig 1 april eller tidigare för duglig och ordentlig flicka, villig sköta ensamjungfrus sysslor i 3 pers. hushåll i villa med alla mod. bekvämligh. 25 min. resa fr. Sthlm. Svar till »J. V. B.», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE FLICKA, snäll och duglig får genast plats som ansvarig för matlagning och kökets göromål i övrigt. Husbjörnsfru finnes. Rekommendationer sändes till Fru Lagercrantz, Valdemarsvik.

TVENNE ENKLA BÄTTRE FLICKOR, den ena villig att åtaga sig en barnhusas sysslor och den andra alla i ett hem övriga förekommande göromål, såsom matl., bakn., städn. m. m. få god plats i liten fam. d. 1 febr. Svar till »Ordningssinne», Uppsala p. r.

FÖRESTÄNDARINNA till första klassens Nykterhets-Café sökes. Fullständig kunskap i finare matlagning erfordras. Platsen bör om möjligt tillträdas 1 febr.

Ansökningar åtföljda av betyg och referenser insändas snarast möjligt till Alfred Dufberg, Eskilstuna, som också lämnar erforderliga upplysningar.

Barnsköterska och Ensamjungfru.

I ung jägmästarefamilj med ett 15 mån. gam. barn och där ännu en liten väntas till våren, finnas platser lediga för tvne ordentl. pålitl. och kunniga flickor fr. goda hem. Svar med betyg o. rek. från föreg. tjänst el. eget hem, löneprent. och helst med foto till »Gott hem», Falun p. r.

Bättre flicka

ej under 20 år, fullt kunnig i matlagning och villig att ensam sköta alla i ett hem förekommande göromål, erhåller omedelbart plats i 2 pers. hushåll. Sykunnig och musikalisk erhåller företräde. Hög lön Svar till »Hjälps och sällskap» Box 2 Almhult.

En gladlynt flicka

fullt kunnig i matlagning och villig deltaga i alla i ett hem förekommande göromål får pl. i 3 pers. hush. Svar m. foto till »Ung juristfamilj i målarstad» Iduns exp.

Undervisningsvan guvernant

önskas för två flickor om 7 och 11 år att undervisa i realskoleämnen och musik samt för bitr. några tim. dagl. med skrivgöromål. Svar med foto, intyg om hälsa och rekommendationer samt löneanspråk till »20 januari», Tjällmo.

Sykunnig

hushållsfr. önskas. Jungfru finnes. Betyg, foto och löneanspråk sändas till »Duglig Familjemedlem», Karlstad p. r.

Platsen som kokerska och Föreständarinna

för köksavdelningen å lasarettet i Vänersborg är ledig att tillträdas snarast möjligt. Upplysningar om villkor m. m. lämnas genom Lasarettetskontoret. Lasarettet i Vänersborg.

Sömnad o. teckning.

Bildad, fullt komp. pers. önskas gen. till stort, trevligt hem på landet för att giva några unga flickor ett par timmars dagl. undervisning i sömnad och teckning samt vara en verklig hjälp vid inom hemmet förefallande sömnad. Lön 50 kr. pr månad. Svar till S. T. Klippan p. r.

Plats finnes

i Göteborgs närhet för en bättre flicka att tillse tre större barn 8, 6 och 4 år och dessutom hjälpa till med litet av varje som förekommer i ett hem. Jungfru finnes. Svar till »G. F.», Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg.

Lärlarinna,

undervisningsvan, sökes för vårterminen å lantegendom för att läsa med barn till första och andra klassen av realskola. Den som därjämte kan undervisa i musik har företräde. Svar med uppgift å referenser och löneprentationer torde sändas under adress: »Lärlarinna», Säfte p. r.

Bättre,

anspråkslös, pliktrogen, verkligt barnkär flicka får plats 1 febr. att vara behjälplig med vården av två barn 7 mån.—5 år. Den sökande skall handha barnens kläder och tvätt, villig hjälpa till med förekommande göromål. Kunnig i enklare sömnad. Jungfru finnes. Sommaren vid havsbåd. Betyg jämte foto, ålder och löneprentationer till Box 42, Tomelilla.

Husmoder-platsen

vid Statens uppfostringsanstalt å Bona kungöres härmed till ansökan ledig. Ansökningshandlingar, innefattande åldersbevis, läkarbetyg, uppgift när platsen kan tillträdas och övriga handlingar, varmed den sökande vill styrka sin kompetens, ställas till styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona och insändas före den 8 febr. 1919 under adress Bona, Karlsby.

Sökande bör äga genom praktik och helst även genom fackstudier förvärvat kompetens att förestå anstaltens hushåll, omfattande något över 200 elever, åtskilliga befattningshavare och övriga gäster, att leda alla i ett större lantbrukshushåll förekommande göromål, förestå anstaltens kök och bageri och där anställda kokerska, bagerska samt 3 tjänarinnor, vara värinna å anstalten och, så långt möjligt, ägna moderlig vård och intresse åt å anstalten intagna elever i åldern 15—20 år.

Lönevillkor: 700 kronor per år jämte fri kost och bostad på två rum, 50 kronor i beklädnadspengar, 2 ålderstillägg å 50 kronor efter resor, 5 och 10 års tjänst. Dessutom krigstidstillägg enligt riksdagens beslut för varje år, vilket år 1918 utgått med 860 kronor, därjämte event. ytterligare begärt prov. lönetillskott å 175 kronor per år. Pension genom staten vid 60 års ålder.

Ålder vid tillträde, som bör äga rum senast under mars månad 1919, ej under 28 år.

Direktören vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Översköterskeplatsen

vid Västmanlands läns sinnesslöanstalts asylavdelning kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas fortast möjligt.

Kompetens: Genomgått sjukvårdskurs, förmåga att leda arbetet inom anstalten samt hava tillsyn över linneförråd m. m.

Förmaner: 600 kr. lön jämte 66% krigstidstillägg samt fritt vivre. Vidare upplysningar lämnas av föreständarinna adr.: Sofielund, Strömsholm. Ansökningshandlingar torde insändas till styrelsen före den 25 januari 1919.

STYRELSEN.

För stadgad,

pålitlig, proper rask och ordentlig barnhusa finnes plats ledig 1 febr. i läkarfamilj i mindre stad vid Väner. Fem barn i åldern 5½ år—9 månader. Husmodern hjälper till med barnens vård. Bästa rek. fordras. Sv. till »R Barnkär», Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka,

ord. och rask, något kunnig i sömnad erh. plats att tillsammans med husmodern sköta bekv. hem. Svar till »Fru L.», Borås Tidning, Borås.

PLATSSÖKANDE

UNG FLICKA från arbetsamt och ordentligt hem, frisk o. hurtig samt kunnig i pianospel önskar plats i bättre hem att biträda med alla lättare göromål samt undervisa i pianospel. Sv. t. »Nu genast», Iduns exp.

UNG ELEMENTÄRE FLICKA önskar få komma till herrgård ell. prästgård helst där ungdom finnes för att få lära sig hushåll. Tacksam för svar adr.: »Ung 1919», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

BÄTTRE FLICKA önskar plats i mindre familj, eller att sköta hushållet åt ensam herre eller dam. Helst i Storvik eller dess närhet. Svar till »Febr. 1919», Iduns exp.

UNG FLICKA önskar plats snarast möjligt, helst i prästgård eller herrgård på landet för att deltaga i alla i ett hem förekommande göromål under husmoders ledning mot att betala något eller fritt vivre. Svar till »20 år 1919», Iduns exp. Sthlm f. v. b.

UNG FLICKA önskar plats i bättre familj, som hjälp och sällskap åt frun. Villig att deltaga i husliga göromål Svar till »E familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE FLICKA från landet, 21 år, kunnig i inomhus förefallande göromål och villig att deltaga i alla till ett hem hörande göromål söker plats. Närmare upplysningar meddelar Organist G. Engström, Ol. Stafby.

FLICKA som genomgått 8-klassigt läroverk, 1-årig massagekurs samt finare hushållsskola, önskar plats i bättre familj där massage önskas. Svar till »Småländska», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BARNLÖS ANKA 23 år, önskar för omväxlings skull komma i ett bättre hem, är villig deltaga i alla inomhus förekommande göromål. Lön efter kompetens. Svar till »X Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA önskar plats som husmoders hjälp. Kunnig i matlagning, genomgått kurs i hushållsskola. Vill anses som familjemedlem. Svar till »19 år», S. Gumaellii Annonsbyrå, Malmö.

EN 18 ÅRS FLICKA med realskoleexamen önskar plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Vill anses som familjemedlem. Svar till »Anständig 18 år», p. r. Aplared.

EN ENSAMSTÄENDE omkring 35-årig flicka önskar plats som sällskap och hjälp å prästgård, herrgård eller därmed liknande bättre lantbrukshem. Är kunnig i sömnad och handarbete samt för övrigt vad som hör till ett välordnat hem. Å lön fastes mindre avseende. Tacksam för svar till »Familjemedlem», S. Gumaellii Annonsbyrå, Göteborg.

18-ÅRIG ELEMENTÄRBILDAD, musikalisk flicka önskar plats att deltaga i husliga sysslor och läxläsning med barn. Svar till »Frisk och hurtig», p. r. Alingsås.

HURTIG, MUSIKALISK FLICKA, som genomgått 8 kl. flickskola och Husmoderskurs i Uppsala Fackskola önskar plats i god familj att under husmoders ledning deltaga i alla i ett hem förekommande göromål el. också själv förestå ett hem, där jungfru finner. Svar sändes under adr. »E. M.», Iduns exp., Sthlm.

EN UNG FLICKA, nära 18 år, tjänstemannadotter i landsorten, önskar plats, ev. mot betalning, på större lantgård, för att lära sig hushållet. Svar till »S. S. större lantgård», under adress S. Gumaellii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

GUVERNANTPLATS att undervisa ett å två barn på lägre stadiet önskas av ung flicka med goda betyg från 8-klassigt, som tjänstgjort innev. hösttermin i förberedande skola. Referenser finnes. Svar till »Vårtermin 1919», Eksjö p. r.

PLATS SOM SÄLLSKAPSDAM önskar 24-årig flicka och även att under duglig ledning, mot betalning, deltaga i husliga göromål. Kunnig i sjukvård. Sv. till »R. Hjälps och sällskap», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD FLICKA, som bl. a. genomgått hushållskurs i Stockholm, önskar plats i prästgård, större gods eller herrgård för att under skicklig ledning deltaga i alla husliga sysslor, helst matlagning. Svar till »Familjemedlem», A. M. Johanssons Cigarraffär, Falun.

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar mot fritt vivre plats på herrgård i Vermeland, för att lära ett lanthems skötande. Är villig att deltaga i alla inomhus förekommande göromål. Svar till »Lilly 20 år», Borgstena.

18-ÅRIG FLICKA som avlagt realskoleexamen önskar plats i familj, som sällskap och hjälp samt att hjälpa barn med läxläsning. Även villig att biträda med skrivgöromål. Tacksam för svar till »Barnkär — familjemedlem», Huskvarna p. r.

BILDAD, SPRÄKKUNNIG FLICKA utan hem önskar plats som sällskap och hjälp, eller att läsa med barn. Villig event. betala något för sig. Ben. svar snarast till »Gott Humör», Borås p. r.

MOT FRATT VIVRE önskar ung förlovad flicka plats i familj att deltaga i och lära husliga sysslor. Helst i Skåne. Tacksam för svar till »Första februari 1919», Iduns exp.

SOM HUSMODERS verkliga hjälp o. sällskap söker 23 årig hushållsk. småländska plats under tiden 1 febr.—1 juni. Helst å herrgård eller prästgård. Utm. ref. Tacksam för sv. till Postgärd 108, Markaryd.

ANSPRAKSLÖS FLICKA önskar under en god husmoders ledning deltaga i inom ett bättre hem förekommande göromål, gärna där småbarn finnes. Svar till H. L. Iduns exp. f. v. b.

BILDAD UNG FLICKA, kunnig i sjukvård och enklare sömnad, önskar pl. i större o. finare hem. Vill lära sig ett hems skötelse. Ej rädd för arbete. Fritt vivre. Fria resor. Sv. till »Proper o. ordentlig», Iduns exp.

GLAD OCH HURTIG 20-ÅRING önskar plats som husmoders hjälp och sällskap i bättre familj där tjänare finnes. Svar märkt »Norrlandska», Iduns exp.

21-årig flicka

från gott hem i mellersta Sverige, som genomgått Fröken Elsa Philips husmodersskola och dessutom i hemmet deltaga i förekommande sysslor, önskar från 1:sta febr. event. senare plats i bättre familj som husmoders hjälp. Familjemedlemskap påräknas. Svar till »Ordningssinne och flit», Iduns exp.

Ung flicka

från gott föräldrahem, villig att hjälpa till med förekommande göromål, önskar plats i prästgård eller lantgård. Svar till »Familjemedlem 17 år», Iduns exp.

Plats som privatsekreterare eller på ett brukskontor sökes av ung, energisk dam, som genomgått ett års handelsskola omfattande vanliga kontorsgöromål, däribland stenografi och maskinskrivning. Svar till »V pliktrogen» Iduns exp.

22-årig lantbrukardotter

av god familj önskar komma i prästgård eller herrgård för att lära enklare o. finare matlagning samt för övrigt vad som hör till ett ordnat hems skötelse. Har genomgått hushållsskola. Gärna villig att bet. något om så önskas. Svar till »1 febr. 1919», Iduns exp. f. v. b.

Ung, kvinnlig gymnastikdirektör önskar plats i fam. eller hos ensamstående person att ge massage. Även villig deltaga i husliga sysslor. Svar till »Gymnast», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

Ung, bildad flicka, av god familj önskar komma till bruk eller större herrgård för att vara som sällskap och även deltaga i husliga göromål. Sökanden, som är naturvän och musikalisk, önskar betala för sig, exempelvis 100 kr. månad. Svar torde sändas under adr. »Musikalisk 21 år» till Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

Examinerad, ung barnsköterska önskar plats nu genast eller framdeles. Frisk och stark. Tacksam för svar under adr. »Barnkär», Alem p. r.

Ung flicka önskar komma i bättre hem för att lära sig ett hems skötande. Svar till »Betalande 21 år», Depeschbyrå, Gust. Ad. Torg, Malmö.

Ung flicka önskar komma i familj på större gård eller vid bruk, som inackordering, samt lära ett hems skötande. Svar till »Nyttja och nöje», Depeschbyrå, Gust. Ad. Torg, Malmö.

Förlovad flicka önskar komma i bättre familj, där jungfru finnes, för att lära matlagning, och ett hems skötande. Har genomgått K. Pr. skola och hushållskurs. Är villig betala något. Svar till »23 år», Box 11, Fagersta.

Ung flicka, barnkär och av god familj önskar plats att gå frun tillhanda genom att deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Svar märkt »21 år 1919» Iduns exp.

INACKORDERINGAR TVA FLICKOR i 2:dra el. 3:dje kl. elementär, erh. god inack. på landet där underv. medd. Rikl. tillg. på mjölk och smör. Ref. finnas. Pris 150 kr. pr mån. Svar till »180», Iduns exp. f. v. b.

FINNES NAGOT GOTT HEM helst i prästgård på landet för en ung, konstnärligt begåvad nervsjuk flicka. Behöver tillsyn och ledning men är både duglig och villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Svar med uppgift om betalningsvillkor sändes snarast möjligt till Iduns exp. und. adr.: »R—m.»

UNG DAM önskar inackordering å egendom (nära stad) där tillfälle till pianolektioner event. husmoderskurs kan erhållas. Svar märkt »Senast 1 febr. 1919», Allm. Tidningskontoret, Gust. Ad. Torg, Stockholm.

Nära slutsålt. Dragningar förestå!

EGNAHEMSLOTTERIET

utlottar

Eget hem å 6,000 kr.,

Ryttarvreden n:r 1 om cirka 5 tld åker och cirka 5 tld skogsmark i Västerby, Läby s:n 7 kilometer från Uppsala, 2 kilometer från Börje station, invid stora landsvägen. Byggnader: timrat böningshus och uthus.

Eget hem å 2,000 kr. Henningtorp n:r 2 om 10 ar och 8 kmv. i Henninge, Hanebo s:n, Gävleborgs län. Nyrep., timrat böningshus och uthus.

Sommarvilla å 1,200 kr., flyttbar. Tillsammans 5,000 vinster i värde 6,000, 1,200, 900, 800, 500, 400, 300, 200, 175, 150, 100 kr. ned till 2 kr.

Lottpris kr. 1.10

+ 50 öre till porto och dragningslista.

Vid köp av minst 10 lotter på en gång direkt från expeditionens ningslista, allt portofritt. Försäljare antagas mot god provision. Efterfråga lotterna i närmaste

En villa vid Skuru för 1 krona och 10 öre

kan Ni själv erhålla genom köp av en lottsedel till

Bromma Byggnadslotteri i Stockholm.

Av övriga vinster må nämnas: Möbler och husgeråd för 3,500 kr., förkamsmöbel 1,000 kr., sängkammarmöbel 1,000 kr., salongmöbler 750 kr., flickrumsmöbel 600 kr., herrrumsmöbel 500 kr., husgeråd 500 kr., underkläder 300 kr., porslin och glas 200 kr., köksaker 150 kr., hushållsaker 100 kr. Många vinster i prisläge från 300—100 kr.

Tillsammans 5,000 vinster.

Lottpris kr. 1.10

+ 50 öre till porto och dragningslista.

Vid köp av minst 10 lotter på en gång direkt från expeditionens ningslista, allt portofritt. Försäljare antagas mot god provision. Efterfråga lotterna i närmaste

LOTTERIEXPEDITIONEN,

22DRA LOTTERIET

Det enda i sitt slag!

34,250 kr. lotter o. vinster kr. 34,250

Hitills öppnadt! 34,250

Vinsterna äro på: 2,500 1,900, 1,300, 800, 700, 3 å 600, 500, 2 å 400 300, 250, 200 150 100, o. s. v.

Lägsta vinstvärdet är 10 kr.

Lottpris kr. 1.—

(fria från stämpelavgift) + 40 öre till porto och dragningslista.

Utställng: Katarinavägen 7.

lämnas 10 proc. rabatt samt drag-

eller skriv genast ett brev kort

Bryggaregatan 14, Stockholm C.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedi-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025. Stureg. 62, Stockholm. S. T. 8301.
För behandling af stödj- och hörselorganens skador, sjukdomar, defo mittler och funktionsrubningar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
avläggs efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

Vid
GÖTEBORGS
GYMNASTISKA INSTITUT
Grundat 1911.
börjar ny kurs i
MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
i medio av januari
I olikhet mot föregående år kommer kursens andra termin, som eljest brukat följa under hösten, att taga sin början omedelbart efter värterminens slut, varigenom kursen i sin helhet kan göras fullständigare och avslutas under medio av juli månad.
Begränsat antal kursdeltagare, gedigen och fullständig utbildning. Framstående lärarekrafter. Begär illustrerat prospekt.

Stockholms Nya Gymnastik-Institut
S:t Eriksgratan 32. 1-årig kurs. Begär prospekt!

Gerda von Sydows
SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT
1 David bagares gata 1
A. T. 285 11. R. T. 94 33.

Ungdomlig charme
mjuk och smidig ansiktshud, röda händer vita efter användandet av
Majorskan Edmans
Creme Ideal
Pris per burk 3:50.
Parti: Parfymeri Barlach, Stockholm C.

Pormaskar
och svarta punkter försvinna *fuständigt om man använder Eau Détersive. Pris kr. 11:50 + porto. Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör, 21 Drottninggatan, Stockholm.

Underlivslidande
och dylikt undgås bäst genom bruk av livmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Livmodersspeglar 10 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

Mot grått hår och mjäll.
Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar håravfall och fullständigt borttagning mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malmörsgatan 5, Sthlm. numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, 2 Norrviken, R. T. Norrviken 214. Pris 6:30 kr. fraktfritt.

FLÄTOR förfärdigas af Edert afkammade hår, för endast 7 kr. pr st.
Förstklassigt arbete garanteras
A. Johansson, Bonäs, Mora.

Ingenieur-Akademie
Wismar a. d. Ostsee
f. Masch.-Elektr.-Ing.
Bauingenieurw. u. Architekt. Spezial-Kurse für Eisenbetonbau. Schiffsmasch.-Automobil- und Luftschiff-Mot.
Wiederh.-Kurse im Jan.

Strengnäs Husmodersskola.

14:de arbetsåret. Ny kurs 24 januari—24 maj. Grundlig o. praktisk undervisning. Skickl. lärarinnor. Prospekt gen. Fru M. Braune, Strängnäs.

Atttonde (8) praktiska hushållskursen å Lyckebo, Sjömarken
(Göteborg-Borås järnv.) börjar 15 febr. och pågår tre mån. Undervisning i matlagning, bakning, konservering, vävning, linnesöm och handarbete m. m. Glat och trevligt hemliv. Frisk och hälsosam trakt. Pris 150 kr. pr mån. Förfrågningar ställas till **Lyckebo, Sjömarken.**

Birgitta-Skolan
Stockholm.

Utbildningskurser i klädsömnad, linnesömnad, barnkläder, konstbroderi, konstvävning och gobelin.
Ny termin börjar i Stockholm 15:de Januari och samtidigt i filialerna. Göteborg och Köpenhamn.
Anmälningar mottagas skriftligen till samtliga kurser under adress 17 Beridarebangatan.

Elisabeth M. Glantzberg,
Riks 108 63. Allm. 41 48.

E. HULTS

Kvinnliga utbildningsskola och Flickpension i Djursholm
emottager anmälningar av elever till den 1:sta Februari på fyra månader. I Husmoderskursen ingår Matlagning, Sömnad, Konstslöjd, Målning samt föreläsningar i konst- och litteraturhistoria med besök i Stockholms museum under sakkunnig ledning. Som valfria ämnen ingår Sång, Musik och Språk. Begär prospekt. Adr. E. HULTS FLICKPENSION, Djursholm.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand

finnas ett par platser lediga till instundande värtermin. Undervisning meddelas i finare och enklare matlagning, även vegetarisk, handarbete, födoämneslära, bokhålleri och främmande språk.
Närmare upplysningar och referenser lämnas.
GERTRUD WALIN, SIGNE PHILIP,
Leksand.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommandörsq. 32, Stockholm. Sthlms-Tel. Östrm. 1618.
Värterminen börjar den 20:de Januari 1919 kl. 1 midd. Nya elever mottagas i **Eitåriga lärarinnekursen** samt i olika specialkurser. Prospekt sändes.

Göteborgs Nya Husmodersskola
Södra Allégatan 2 A - Rikst. 106 24
Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 1 febr. 1919
Prospekt och upplysningar på begäran. **Elvira Friberg, Hildegard Friberg.**

Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1A),

börjar sin 22:dra termin för bildade unga flickor den 28 jan. 1919. Undervisning i enklare och finare matlagning, dyrtidsmatlagning, bakning, konservering och inläggningar af bär, frukt grönsaker, fisk och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran. Karlavägen 25 III. Sthlmstel. Östermalm 18 10.
ELSA PHILIP, Stockholm.

Utmärkta organ
för
annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oscarshamns-Posten.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotläningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växiö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Kvinnliga trädgårdsskolan i Önnestad,

förlagd vid Önnestads Folkhögskola och Lantmannaskola nära Kristianstad börjar ny kurs 15 mars.
Praktisk och teoretisk undervisning genom bästa lärarekrafter
Konserveringskurs. Lämplig utbildning för hem och självförsöring — ej minst nu under dyrtiden —. **Hälsostärkande och högst nyttiga kurser för unga flickor ur alla samhällsklasser.** Talrikt besökta. Goda platsutsikter för dem som så önska. Illustrerat prosp. mot 25 öres porto gm. rektor **Yngve Melander, Önnestad.**

S:ta Birgittaskolan

Regeringsgatan 19—21, Stockholm
Allm. Tel. 5190. Riks tel. 141 08
Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.
Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi, Spetssöm, Knyppling, Monteringar o. Gobelinvävning. Filet ancien m. m.
Föreläsningar: Comtesse G., Fru Alma Welander-Philip, Fru Ellen Nordenstreng.
Anmälningar dagligen 10—5.
Prospekt på begäran.
Värterminen börjar 15 januari.
6 fri:lever
EMMY KYLANDER.

Södra K. F. U. K:s yrkesskola

för utbildning i husliga sysslor.
Östgötagatan 24 STOCKHOLM
börjar ny kurs den 20 jan. Den längre kursen varar 11 mån. Pris 50 kr. Den kortare varar 3 à 5 mån. Grundlig utbildning i allt vad till ett hems skötsel hör (matlagning, bak, dukning, servering, tvätt, sömnad m. m.) Prospekt mot porto.
Riks Tel.: Söder 12. Allm. Tel. 310 01.

Doktorinnan Bergmans Målarskola.
Elever mottagas i Porslins-, Olje-, Akvarell- och Gobelinmålning. Miniatur på elfenben. Beställningar mottagas. Allm.Tel. 249 96.
Humlegårdsgatan 10, 2 tr.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas av från fackskolan utexam. skolkökslärarinna i enklare och finare matlagning, bakning, syltning o. konservering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp av matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära samt rengörning, tvätt och strykning, vården af linne o. sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i kläd- och linnesömnad för hand och på maskin, tillklippning, lagning, märkning etc. samt moderna handarbeten ävensom **Samaritkurs.** — — — Som skolan avser att ej blott meddela eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan även samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och trefnad, som endast ett hem kan giva, **bo alla elever inom skolan** och endast ett begränsat antal (6 à 8 st.) mottagas. Ref.: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk. Valfrid Petersson m. fru. Värterminen börjar den 1 februari 1919. Förfrågningar besvaras omgående av skolans föreståndarinna
Fru Emma Kjellström, Storgatan 38, Stockholm.
ALLM. TEL. 242 08.

FIN-FIN SAPA kan varje husmoder själv koka. Absolut bästa såpa, lödtrar sig (ej lutsåpa). Denna utmärkta såpa kokas bl. a. av lusten. Beskrivn. om 5 kr. sändes till Fru Matilda Olsson, Ekbacka Hjuisbro.

Hemskolan i Ödeborg
börjar första kursen 1 febr. 1919, mottager unga flickor som önska deltaga i lanthushåll, vävning m. fl. handarbeten. Prospekt sändes på begäran och frågor besvaras. Adress Hemskolan i Ödeborg.

Rekreations- eller Sjukhem
i vacker hälsosam trakt önskas köpa eller anvisning varest dylikt lämpligen kunde uppsättas. Svar till »I vår, allvarlig spekulant», Iduns exp.

INACKORDERINGAR
Brittgårdens Pensionat, Södertelje
(2 min. fr. järnvägsstation)
Emottager gäster för kortare och längre tid. Gott bord. Smör och mjölk finnes. Ljus, varma rum. Helpension 8—10 kr. pr dag, även billigare kan erhållas beroende på rum o. s. v. Bröstsjuka mottagas ej. Allm. 3 15. Riks 29.
Vördsamt.
Britha Wadström.

Inackorderingar på landet
i gott hem önskar bildad dam. Svar till »Hem», Iduns exp.

18 ÅRS FLICKA önskar komma i familj, helst på landet där tillfälle gives att få fortsatt undervisning i pianomusik samt för övrigt få lära matlagning och ett hems skötande. Svar med prisuppgift till »15 jan.», Annonstryck Hugo Krantz, Göteborg f. v. b.

Två professorsdöttrar
önska inackordering som trädgårdselever à herrgård där skickl. trädgårdsm. finnes. Sv. till »Trädgårdselever» Annonskontoret Hamngatan 7.

Adoption.
Frisk, välartad föräldralös gosse eller flicka från gott hem, helst i ålder under 4—5 år, kan erhålla hem med kärleksfull omvårdnad och god uppfostran i tjänstemannafamilj i stad. Svar torde sändas till »Hem åt hemlös» under adress S. Gumaelii Annonstryck, Stockholm f. v. b.

Inackorderingar.
Några bättre friska ungdomar erhålla inackordering för kortare eller längre tid f. o. m. den 15 jan. à Villagendom i ett av Dalarnes mest natursköna trakter för moderat pris. God husmanskost, tillfälle till sport, piano finnes. Svar till Helge Aldén, Villa Elvbacka, Hedemora. Rt. 206 a.

Idun utgifves denna vecka i A och B.